PAZAR - 12 ŞUBAT 1939

İKDAM

HALK GAZETESİ

İLK TESİSİ: 1894 SAYI : 29
İKİNCİ TESİSİ: 1939 YIL : 1

SAYISI HER YERDE 3 KURUŞTUR

CAĞALOĞLU NURUOSMANİYE No. 54
TELEFON: 23300 — İSTANBUL

Müstakil mebusluklar

Cümhuriyet Halk Fırkası tarafından intihap olunan mebuslara « müstakil » namını vermek istiklâl mefhumile telif edilebilir mi?

Yazan : Ahmet Ağaoğlu

Müstakil mebusluk hakkındaki fikrimizi bu sütunlarda açıkça izah etmiştik.

Bizce «istiklâl» ve «mebusluk» biribirine zıt ve barışmaz iki mefhumdur. Birisi diğerini inkâr eder. Bu esas fikrimize ait tafsilâtı zikrettiğimiz yazımızda vermiş olduğumuzdan onlara bir kere daha avdet etmiyeceğiz.

Fakat bu kere yeniden bu meseleden bahsedişimizin sebebi, gazetelerde tesadüf ettiğimiz bir haberdir. Bu habere göre yakında yapılacak olan intihabatta memleket tek olan Cümhuriyet Halk Fırkası bazı vilâyetlerde «müstakil mebusluklar» için yer bırakacakmış.

Doğrusu gene bu ameliyenin nasıl yapılacağını bir türlü kavrıyamadık. Vakıâ birçok diğer memleketlerde de müstakil mebusluklar vardır. Fakat oradaki istiklâl, mebusun istiklâlinden ziyade ve evvel, onu intihap edenlerin istiklâllerini ifade eder. Bu gibi memleketlerde birçok fırkaların haricinde ve ötesinde kalmış ve hiçbir fırkaya girmemiş intihapçılar vardır. Hiç şüphe yoktur ki bunların da taşıdıkları metin fikirler, arzular, meyiller, siyasî, içtimaî, iktısadî programları vardır. Fakat adet bakımından az olduklarından ve bir fırka teşkil edecek kadar kesreti haiz bulunmadıklarından, büyük fırkaların yanıbaşında kendilerine müstakil namını verirler ve tabiati ile onların intihap edebilecekleri mebuslar da onları temsil ettiklerinden müstakil oddolu-nurlar. Hakikatte ise bu mebuslar dahi, kendilerini intihap edenlere bağlıdırlar. Onların fikirlerini, programlarını temsil ederler.

Şimdi bizde de acaba müstakil mebusluklar intihabı bu örnek üzerine mi yapılacaktır?

Fakat bu örneğe imtisal edebilmek için evvelâ memlekette müstakil intihapçılar yani her fırkanın haricinde kalmış ve maamafih temsil olunmak iddiasında bulunanlar olduğu tebeyyün etmelidir.

Bizce böyle bir şey yoktur. Memlekette bir tek fırka vardır: O her tarafa dal budak salmış, teşekküller yapmış, intihap daireleri kurmuş bir varlıktır. Nerede intihap olursa, o derhal harekete gelir. Onun haricinde ise, hiçbir fırka, hiç bir teşekkül mevcut değildir. O halde, müstakil intihapçılardan bahsetmek abestir.

Pekâlâ! Müstakil intihapçı olmadan müstakil mebus nasıl çıkarılacak?

Canım! Şimdiye kadar çıkarmadık mı?

Evet! Çıkardık amma!... Zaten bu hususa ait düşüncelerimizi geçenki yazımızda sarahatle beyan ettik. Cümhuriyet Halk Fırkası tarafından intihap olunan mebuslara «müstakil» namı vermek herşeyden evvel istiklâl mefhumile kabili telif değildir. Bu doğrudan doğruya bir kompromidir. Fakat Cümhuriyet Halk Fırkasının kompromiye ihtiyacı var mıdır?

Zannetmiyoruz.

Fakat mademki behemehal meclise müstakil mebuslar bulunması arzu ediliyor, bunun yapılması için başka bir yol vardır.

Fırka vilâyetlerden birisinde veyahut ikisinde intihaba iştirak etmez. Ne namzet vazeder ve ne de fırka mensupları rey verirler. Namzetler fırka haricinde bulunanlardan oldukları gibi intihabata da fıkraya mensup olmıyanlar iştirak ederler. Alınan netice hakikaten müstakil intihapçılar tarafından intihap olunmuş müstakil mebusluklar olur.

Vakıâ burada da kompromi yok değildir. Koca bir fırkanın mahdut bir yerde olsun intihabata kayıtsız ve seyirci kalması pek sun'î ve pek acaip olur. Fakat buradaki kompromi ile öteki kompromi arasında pek çok farklar vardır. Burada kompromi ancak şekle aittir, orada ise hem şekle ve hem de mahiyetine aittir. Bu usul ile intihap olunan mebus, mevcudiyetini ve kuvvetini fırkadan almıyor, binaenaleyh ona karşı müstakil davranabilir, fakat öteki usulde, mebus fırkanın intihapgerdesi olduğundan içinden ve manen kendisini ona merbut saymak, onun proğramının tahakkukuna çalışmakla muvazzaf addetmek mecburiyetindedir. Hulâsa o hem fırkadandır, hem değildir, hem müstakildir, hem değildir. Bir mebus için çok ta parlak olmıyan bir vaziyet.

Ahmet Ağaoğlu

Et narhı 5 kuruş artırıldı

Belediye bugünden itibaren muteber olmak üzere et narhını yeniden yükseltmeğe karar vermiştir.

Kuzu ve kıvırcık hariç olmak

(Arkası 3 üncü sayfada)

TÜRK VATANININ BÖLÜNMEZ MAHİYETİ HER ZAMANDAN ZİYADE TAZE VE CANLIDIR!

Türkiyede koparılabilir bir toprak parçası bulunduğunu farzedenlere en mükemmel cevap

Büyük İnönü demişlerdi ki : Sulh ve terakki yolunda bütün gayretlerini asîl bir surette vakfetmiş olan milletimiz mecbur olursa, kendisi ve şanlı ordusu geçmiş kahramanların hayranlığını celb edecek yeni kahramanlıklarla dolu fedakâr göğsünü parlak vazifelerle süslemeğe hazırdır

Frankonun İspanyada muzaffer olması üzerine İtalyanın eski Roma imparatorluğunu ihyaya çalışacağı hakkındaki zan ve tahminler bir kısım İtalyan, Alman ve İngiliz gazete ve mecmualarında çıkan bir harita münasebetile günün meselesi haline geldi. Bu malihülyada bizi alâkadar eden nokta, o eski Roma imparatorluğu haritasında birçok coğrafî sahalar arasında aziz vatanımıza ait toprak parçalarının da bulunmasıdır. Bunun içindir ki matbuatımız bir iki gündenberi bu bahis üzerinde uyanık ve hassas görünüyor ki: «Türkiye Habeşistan değildir!» demek istiyor.

Maahaza tekrar edelim ki biz, İtalyanın bizi çok iyi bildiğini ve binaenaleyh hayal haritasından Türkiye topraklarını her halde silmiş olması lâzımgeleceği kanaatimizde aldanmadığımızı sanıyoruz.

Bu münasebetle İtalyaya değil, fakat Türkiyede icabında koparılabilir bir toprak santimetresi bulunduğunu farzetmek hiffet ve gafletine düşeceklere, düşebileceklere verilecek en mükemmel cevap yok değildir. Büyük İnönü'nün, o koca, o eşsiz, o Ebedî Atatürk'ün emanetini millet elinden teslim aldığı gün Meclis kürsüsünde ve bütün dünyaya karşı söylediği tarihî nutkun haricin gözüne çarpması icabeden şu parçalarını hatırlatmağı yersiz görmüyoruz:

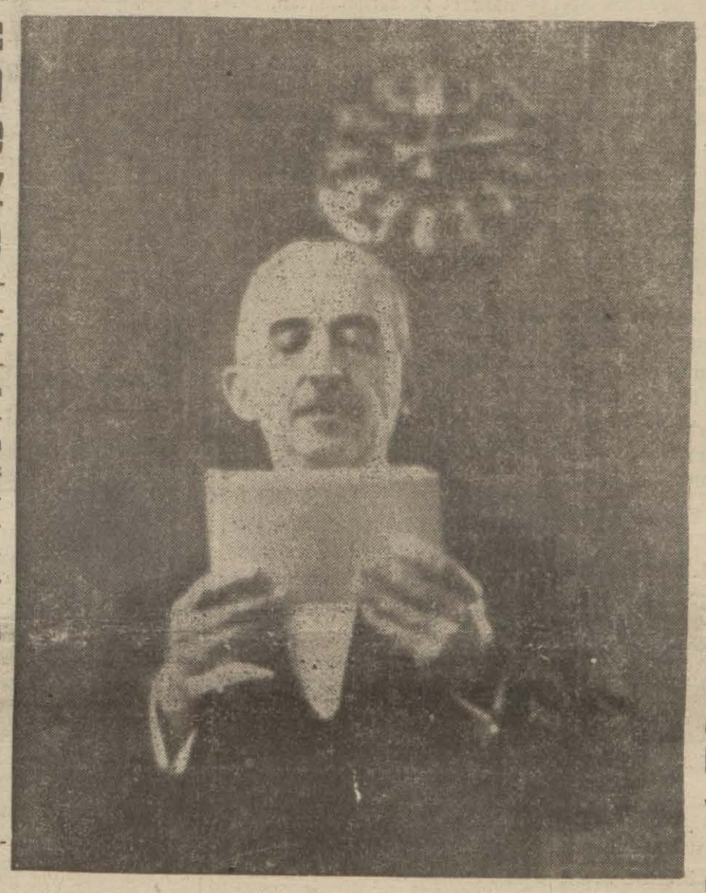

Millî Şefimiz Tarihî nutkunu okurken

«Büyük bir milletin hizmetinde bulunuyoruz. Türk vatanının bölünmez, hiçbir tecavüze tahammül etmez, hiçbir zor karşısında millî haklarından vazgeçmez mahiyeti, her zamandan ziyade taze ve canlıdır.

«Türk milleti devlet kurmak, vatan kurmak kudretinde kendi cevherindeki kıymet ve faziletlere istinat eden yapıcı ve yaratıcı bir millettir. Sulh ve terakki yolunda bütün gayretlerini asil bir surette vakfetmiş olan milletimiz mecbur olursa, kendi ve şanlı ordusu geçmiş kahramanların hayranlığını celb edecek yeni kahramanlıklarla dolu olan fedakâr göğsünü en parlak vazifelerle süslemeğe hazırdır.»

Sıhhiye Vekâletinin yeni yardım programı

41 Vilâyette 500 yataklı birer hastahane yapılacak

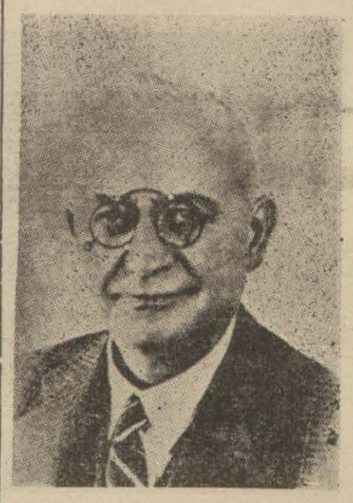

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekili Dr. HULÛSİ ALATAŞ

Ankara, 11 (A.A.) — Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti tarafından memleketimizde yapılmakta olan içtimaî yardım hizmetleri ve bu sahada yapılması tasavvur edilen şeyler hakkında Anadolu ajansının bir muharriri salâhiyetli dairelerle temasta bulunmuştur. Aldığımız notları bütçe, iş ve program bakımından üç maddede tasnif ve hulâsa etmeyi muvafık bulduk:

1 — Cümhuriyetin son bir kaç yıllık bütçelerinin tetkiki, Sıhhat Vekâleti emrine verilen içtimaî yardım masraflarında mütemadi bir artışı göstermektedir. Vekâletin 937 de altı buçuk milyon tutan bütçesi üzerinden umumî müteferrik hizmetlere ayrılan tahsisat çıkarıldıktan sonra geri kalan 3 milyon 200 bin liradır ki, bunun 2.5 milyonundan fazlası içtimaî yardım işlerine ve üst tarafı koruyucu tababete verilmiş bulunmaktadır.

Vilâyet ve belediyelerin yine Vekâletin direktifi altında sarfedilen tahsisatı bundan ayrıdır. Vilâyet hususî idarelerinin bu işlere ait masrafları senevî takriben 2.5 milyon liradır. Bazı müesseselerin inşaat masrafı Nafıa ve fevkalâde bütçelerde dahil bulunmaktadır.

Bazı hususî teşekküller tarafından vücude getirilen mahdut bir kısım faaliyetler de ayrıca kayda değer.

2 — Tabiî faaliyet gibi görünen bazı hizmetlerin içtimaî yardım hareketlerini gözönünde tutmak, sıtma, frengi, verem, trahom mü-

(Arkası 3 üncü sayfada)

Dahiliye Vekili FAİK ÖZTRAK

Dahiliye Vekilinin vilâyetlere yolladığı tamim çok mühimdir

Kadını çarşafsız, kafayı püskülsüz ve içini hurafesiz görmüş genç ruhlarla dolu bir memlekette irtica istese de nefes alamaz!

Dahiliye Vekili Faik Öztrak'ın vilâyetlere gönderdiği mühim bir tamimi aşağıya dercediyoruz. Bir ay evvel Ankara ve İstanbul matbuat mümessillerini hürriyetperver ve dost bir çehre ile karşılıyan Faik Öztrak, bu tamiminde, Türkiye inkılâbının bütün ecza ve anasırile tadil ve inhiraf kabul etmez bir kül teşkil ettiği hakkında sayın Başvekilimiz tarafından evvelce vâki beyanatı daha etraflı şekilde tavzih ediyor ve memleketin şurasında burasında hasıl olmuş ve olabilecek yanlış zan ve

(Arkası 3 üncü sayfada)

REİSİCUMHUR

Devlet ricali şerefine kabul resmi yaptılar

Ankara, 11 (A. A.) — Bu akşam, Reisicümhur İsmet İnönü tarafından Çankayada Riyaseticümhur köşkünde devlet ricali şerefine bir kabul resmi yapılmıştır.

Seçim defterleri

Mebus intihabının yeni bir safhası dün başlamış ve mahallelere seçim defterleri asılmıştır. Seçmek salâhiyetini haiz olan müntehibi evvellerin isimleri bu defterlere geçirilmiştir. Seçim hakkını haiz olup ta isimleri bu defterlere geçmemiş bulunanlar siyasî haklarını istimal etmek için belediyede teftiş heyetine müracaatle 15 gün içinde itiraz edebileceklerdir.

İnkılâbın Meşalesi

Yaşadığımız tarihten iki sayfa

Bir gemi batarken, kaptanın ilk düşüneceği, yolculardır, sonra tayfaya, sonra süvarilerine hayatlarını kurtarmaları emrini verir... Kendisi bütün bunlar kurtulduktan sonra hayatını kurtarabilir. Çok defa gemisile beraber batmayı göze almak icap eder.

İspanyol gemisi batmak üzere. Fakat ne görüyoruz? Kaptanları, süvarileri ilk kaçanlar oldu. Cümhurreisinden nazırlarına kadar hepsi kuvvetli otomobillerine atlayarak şoförlerine:

— Çabuk hududa!

Emrini verdiler. Arkada çocukları kucaklarında, eteklerine asılmış analar, yarahlar ve yıkılmış, parçalanmış bir ordu bakiyesi...

Bunu yazan bir ecnebi meslektaş Parise kapağı atan İspanyol nazırlarının otomobillerine kurulmuş, tıpkı şerefli bir yolculuğa çıkmış gibi güler yüzle alınan resimlerinin komünist afişleri yanında Fransanın her tarafında yer almasını istiyor.

İbret alınacak levha... Kurdukları davaya candan ve fedakârane bağlanmamış reislerin bütün vesaite malik olsalar bile muvaffak olamadıklarını, davaya canını fedaya hazır reislerin ise en iptidaî vasıtalarla dahi muvaffak olduklarını bize yaşadığımız tarih gösteriyor. İşte İspanya, işte Anadolu mücadelesi..

KEMAL İ...

Peygamberlerin HAYATI

YAZAN: KEMALEDDİN ŞÜKRÜ

Musa - İsa - Muhammet : 28

Musanın Hayatı

Firavun, kendisini Tanrı ilân ettiği adada bir eğlence tertip ettirmişti

Firavuna haber verilen ve yerleri tarif edilen gebe kadınlar arasında Umran'ın karısı da vardı.

Vaktâ ki kâhinler gökteki yıldızlardan çocuğun doğduğunu gördüler, koşarak Firavun'un yanına geldiler:

— Yâ Firavun, dediler, düşmanınız bu gece doğdu. Onun yıldızı bu gece daha ziyade parladı. Söylediğimiz tedbiri hemen yarından tatbik etmek gerek...

Filhakika Umran'ın karısı o gece doğurmuştu. Çocuk, fevkalâde güzel ve gürbüz bir oğlandı.

Umran'ın karısı, kocasının bu oğlan hakkında kendisine söylediklerini daha gebeliği müddetince düşünüyor, doğunca onu ne yapacaklarını Umran'la başbaşa verip düşünüyorlardı.

Firavun ise, ayni gece, kâhinlerden haberi alınca Haman'ı ertesi sabah daha gün doğarken şehirden tellâlların bağırmasını ve kendisinin de evvelce tesbit edilen hâmile Beni İsrail kadınlarının evlerini basarak çocuklarını saraya getirmemiş olanların içinde oğlanları öldürmesini emretti.

Firavun'un bu suretle emir verdiğini zevcesi Âsiye haber almıştı.

O.. doğacak çocuğun Beni İsrailin ne kadar zamandanberi beklediği halâskâr olduğunu biliyordu.

Anladı ki, çocuk nihayet doğmuş.

Tehlikeyi Umran'ın karısına nasıl haber vermeli idi? Ve çocuğu Velidin zulmünden ve şerrinden nasıl kurtarmalı idi?

Saraydan dışarı kendi çıkamazdı.

Umran ise kendi kendine harem kısmına giremezdi.

Zavallı Âsiye.. bu düşünce içinde bocalarken Allahın işi, Firavun'un, yanında Umran olduğu halde sarayın Nil üzerine rastlıyan bahçesine çıktığını gördü.

Velit, bahçenin bu kısmına rastlıyan sarayın arka kapısı önünde, ertesi günü oğlan çocuklarını boğazlatacağı yeri tayin ettiriyordu.

Âsiye hemen yanına indi.

Firavuna:

— Yarın akşam, dedi, Nil üstünde yeni yaptırdığın cümbüş adası üstünde ben saray cariyelerile beraber bir eğlenti tertip etmek istiyorum. Bunun müsaadesini sizden rica edeceğim.

Karısını her şeyden üstün bir sevgi ile seven Firavun, Âsiye'nin bu teklifini memnuniyetle kabul etti. Çünkü Âsiye ne kadar kabilse o kadar kendini Firavun'un eğlencelerinden uzak tutuyordu. Bugün ve hele cariyelerle beraber cümbüş adasında, Firavun'un kendisini Tanrı ilân ettiği adada eğlence yapacağını söylemesi pek tabiidir ki, Velid'i hadden efzun sevindirmişti.

— Olur.. dedi.. Umran'ı yanına vereyim. Onunla beraber cümbüş adasında lâzımgelen tertibatı yapın. Eğlencenize ben de iştirak edeceğim...

Âsiye, cenabı hakkın bu surelte kendisine olan yardımına memnun oldu.

Umran ile birlikte cümbüş adasına giden Nil üzerindeki köprüden geçtiler. Adaya geldikleri zaman Âsiye Umrana:

— Ya Umran!.. dedi, vakit kaybetme.. hemen evine git. Bu akşam karının doğurduğu çocuğu Firavun'un elinden kurtarmak lâzım. Bir tabut yaptır, tabuta çocuğu koy ve Nil nehrine at... Ben, onu nehir suları üzerinde ve bu adanın yanından geçerken alır, Firavun'un şerrinden kuratrmıya çalışırım.

Umran, bu sözleri duyunca hemen Âsiyeden ayrıldı ve doğru evine geldi.

Din kitaplarının ve efsane tarihinin, yazdıklarına bakılıras Âsiye ile Umran cümbüş adasında ve kendi aralarında bu suretle konuşurlarken Umranın karısı, kucağında yavrusunu emzirirken derin bir uykuya dalıyor.. uykusunda bir ses duyuyor. Bu ses ona:

— Yarın sabah erkenden kalk... marangoz Nacar'a git. Ona bir tabut ısmarla.. çocuğunu tabutun içine koy ve Nil suyu üzerine bırak!

Demiş... Kadın uykudan uyanıp ta henüz bu gördüğü rüyanın tesiri altında iken kapıdan içeri kocası Umran'ın girdiğini gördü. Umran ona:

— Ya hatun.. dedi.. beni sana Asiye yolladı. Bu gece doğan çocuğumuzu bir tabut içine koyup Nile bırakmamız lâzımgelecek... Allah izin verirse onu Nil suyu üzerinden Asiye alacak ve koruyacak...

Bunları duyan kadın, biraz evvel rüyasında duyduğu sesin emrine uygun buldu.

— Yarın Nacar'a gider, tabutu ısmarlar, evlâdımı sulara salarım.

Dedi.. Umran da üzerine şüphe çekmemek için evinde fazla kalmadı ve hemen oradan ayrıldı.

Efsane tarihlerinin yazdıklarına bakılırsa Umranın evli olduğunu Firavun bilmemekte imiş...

Umran karısından ayrıldıktan sonra kadın, sabaha kadar evlâdından nasıl ayrılacağı üzüntüsü içinde kaldı. Onu, sabahleyin bir tabuta koyacak ve Nil suları üzerine.. taliine terkedecekti.

Yavrusunu bağrına bastı.

Onu kana kana emzirdi.

Çocuk uyumuştu.

Onun başıucunda sabahleyin kadını, boş durmamak için un yuğurdu. Hamur yaptı. Sabahleyin erkenden hamuru ekmek yapacak tandırı ateşledi.

(Arkası var)

Şehir Haberleri

Lise mezunu bir kadın

Sarhoşluktan 3 gün hapse mahkûm oldu

Lise mezunu olduğunu iddia eden genç, şık ve güzel bir kadın dün sarhoşlukla ve hakaretten maznun olarak Adliyeye getirilmiştir. Hâdise şudur:

Leman evvelki gün gece yarısından sonra saat 1 de Mercan yokuşundan yıkıla yıkıla geçerken o sırada açık bulunan Bilâlin kahvesine girmiş ve:

— Bana bir kahve getir!.. diye bağırmıştır. İddiaya göre, kahveci Bilâl de:

«— Bu saatten sonra kahve olmaz» cevabını verince Leman, Bilâlin üzerine hücum etmiş ve dövmeğe teşebbüs etmiştir. Gürültüye polisler yetişmiş ve kavganın önünü almışlardır. Bu sırada Leman kahveciyi kendisini dövmekle ittiham etmiş ve davacı olduğunu söylemiştir. Neticede Leman kahveciye hakaret ve sarhoşluktan, Bilâl de Lemanı dövmekten suçlu olarak Adliyeye sevkedilmiştir. Dün üçüncü sulh ceza mahkemesinde bu davaya bakılmış ve neticede kahveci Bilâl dövmekten beraet etmiştir. Leman da hakaretten beraet kararı almışsa da sarhoşluktan dolayı 3 gün hapse mahkûm edilmiştir.

—o—

VİLAYET

Köy muallimlerine konferanslar

Köy muallimleri için üç hafta devam etmek üzere Çatalca, Şile, Yalova, Silivri ve İstanbulda İstanbul lisesinde açılmasına karar verilen kurslar dün faaliyete başlamışlardır. Köy muallimlerinin misafir edilmesi için bütün kazalarda lâzımgelen hazırlıklar yapılmıştır. Bu muallimlere profesörler tarafından konferanslar verilecektir.

—o—

DENİZ

Karadenizdeki fırtına

Karadenizde büyük bir fırtına olacağı hakkında rasathanenin verdiği malûmat üzerine gerek liman içindeki gerekse dışındaki vapur, kayık ve motör sahiplerine tebligatta bulunulmuş ve icap eden tedbirlerin alınması Deniz Ticereti Müdürlüğü tarafından tavsiye edilmişti.

Dün sabahtanberi vukuu beklenen fırtınanın başlangıcını haber veren bazı emareler gözükmüş se de akşama doğru havadaki sertlik yumuşamış ve limanımıza ne Karadenizde, ne Akdenizde bir kaza olduğuna dair hiçbir haber gelmemiştir.

Açık denizde bulunan gemilerin yollarina tabiî şartlar içinde devam ettikleri anlaşılmaktadır.

Hususî binaların kanalizasyonu

Mecraların ana hatta bağlanmasına başlandı

İstanbul belediyesinin bundan evvel 10 milyon lira sarfetmek suretile kanalizasyon yaptırdığı malûmdur. Bu kanalizasyon yani 10 milyon lira hâlâ şehrin altında hiç bir işe yaramadan yatmaktadır. Son günlerde Divanyolundan Babıâliye doğru açılmakta olan yeni asfalt cadde üzerindeki binalar bu kanalizasyon hattına raptedilmiştir. Mevcut modern kanalizasyon tesisatı bilhassa Fatih mıntakası hariç Süleymaniyeden Halice inen bütün sathı mailleri ihtiva etmektedir.

Vali, kanalizasyon hattının geçtiği bütün yerlerdeki resmî ve hususî binaların bu hatta raptını emretmiş ve bu hususta müeyyideler ihdas için bir formül araştırılmağa başlanmıştır.

—o—

MÜTEFERRİK

Papanın ölümü ve şehrimizdeki Katolikler

Papa on birinci Pi'nin vefatı şehrimiz katolik âleminde derin bir teessür uyandırmıştır. Ruhanî mehafil, ölüm haberinin duyulduğu andan itibaren mutat matem ilân etmişler ve Papanın istirahati ruhu için duada bulunmuşlardır. Katolik müesseseler matem işareti olarak bayraklarını yarıya kadar indirmişlerdir.

Alman Konsolosluğunda âyin

Şehrimizde bulunan Alman baş konsolosunun müteveffa refikası için dün konsoloshane binasında bir âyini ruhani yapılmış ve müteveffiyenin istirahati ruhu için dualar edilmiştir.

Ayinde, davetli bulunan Vali muavini ve birçok askerî ve mülkî erkânımız hazır bulunmuşlardır.

Tina Rossi Bugün geliyor

Ankara Halkevinde konser vermek üzere davet edilmiş olan meşhur Tenor Tina Rossi bugün şehrimizde olacaktır.

Ayni zamanda pek ziyade muvaffakiyet kazanmış bir sinema yıldız olan Tina Rossi buradan doğruca Ankaraya gidecek orada konser verecektir.

Artiste refikası Mireille Bolin de refakat etmektedir. Karı koca iki san'atkârın Ankara radyosunda da söyliyecekleri anlaşılmaktadır.

Baro toplanamadı

Ankaradaki merkez haysiyet divanına aza seçmek üzere İstanbul barosu umumî heyeti dün Ağırceza salonunda toplanmışsa da ekseriyet olmadığından intihabat yapılamamıştır. İçtima gelecek hafta Cumartesi saat 14 te olacak ve ekseriyet olmasa bile yine seçim yapılacaktır. İstanbuldan 13 avukat seçilecek ve bunların listesi Ankaraya gönderilecektir.

HERGÜN

Şarlatanlık !

Dikkat ediniz, çok bağıran avukat, davayı kaybedendir.

Kötü aktörün sesi daima yüksek çıkar.

Resim sergilerindeki tabloları hatırlayınız: Duvarları kaplıyan iddialı çerçevelerin oçğundaki çizgi acemiliklerini, renk oyunlarındaki beceriksizlikleri, ışıkların yersiz parıltısını seyirci gözleri bile farkeder.

Fikirsiz muharrir sütunlar doldurur. Özsüz şair mısralarını yazmakla bitiremez.

Meşhur bir Fransız edibi: «Vaktim az olduğu için kısa yazamadım!» demiyor mu?

Her şey böyledir zaten. Yalnız söz, resim, yazı değil.. Mücevher bile böyle değil mi?.. Bakarsınız, şişman bir bakkal karısının göğsünde el kadar bir elmas iğne.. Ötede pembe kulak memelerinden sarkan iki pırlanta damlası!.. Birincisini almak hemen hemen her kesenin elindedir. Öbürünü almaya ise, değme kasa cesaret edemez!

Hasılı, her şarlatan şey, mutlaka aciz kokar!

Son yıllarda siyasî konuşmalara da böyle gürültülü bir üslûp hâkim olmaya başladı. Nutukların nağradan farkı yok!

Artık, eskiden adına «esrarı askeriye» denilen bir memleketin hayatı varlığı şimdi radyoların ağzında:

— Benim beş bin tayyarem var.. On bin tankım var.. On milyon askerim var!..

Fakat ben öyle sanıyorum ki, asıl hakikat yine bu şarlatan rakamların arkasında saklanan söylenmemiş adetlerdir.

Yusuf Ziya ORTAÇ

MAARİF

Karadenizli talebenin toplantısı

Dün saat 15.30 da Eminönü Halk evinde Karadenizliler talebe cemiyeti senelik toplantısını yapmıştır. Toplantıda evvelâ idare heyeti faaliyet raporu okunmuş ve tasvip edilmiş, sonra da yeni idare heyeti seçimine geçilmiştir. Neticede: Reisliğe Kadir, ikinci reisliğe Mir'at, kâtibi umumiliğe Kâzım, muhasipliğe Seyfi, veznedarlığa Macit, idare müdürlüğüne Nihat, spor müdürlüğüne Mürteza, azalıklara: Cevdet, Emine. Müfettişliğe Sabire, Avni Gefeli ve diğer Avni seçilmişlerdir.

—o—

Kale duvarından düştü

Fatihte Alipaşa caddesinde oturan Abdurrahman adında biri Etyemezde deniz kenarında bulunan kale duvarları üzerinde gezerken muvazenesini kaybederek yere düşmüş ve sağ bileği kırıldığından Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Şehir Meseleleri

Kütüphane ihtiyacı nihayet karşılanıyor

Talebe ve halk için eski medreselerde yeni harflerle basılmış eserlerden mürekkep on kütüphane açılacak

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel İstanbula geldiği sıralarda talebelerin kütüphanesizlik yüzünden çektiği sıkıntıları görmüş, ilk, orta ve lise çağında bulunan ve eski harfleri bilmiyen yeni neslin kitap ve kütüphane bakımından tatmin edilmesi için alâkadarlara bazı emirler vermişti. Maarif Müdürü Tevfik Kut birkaç gündenberi bu işle esaslı surette meşgul olmaktadır.

Halen yalnız eski eserleri sinesinde toplıyan birçok kütüphanelerimiz mevcut olmakla beraber bunların tahsisatı olmadığından yeni neşriyatı alamamaktadırlar. Ve esasen bu kütüphanelerin yerleri de mahduttur. Sırf yeni Türk harflerile intişar etmiş eserleri ihtiva etmek üzere şehrin on yerinde yeni kütüphaneler açılacaktır. Bu kütüphaneler kurulurken bilhassa medreselerden istifade olunacaktır. Bunlardan biri Fatihde, mimar Sinanın eserlerinden Tayyare medresesidir. Bundan başka Şehzadebaşında 18 inci asrın eserlerinden Nevşehirli damat İbrahim Paşa medresesi de kullanılacaktır. Bu esasen eski bir kütüphane olup meşhur şair Nedim burada hafiz kütüplük etmişti.

Üsküdarda Ahmediye ile Nuruosmaniye medreseleri de bu maksatla ıslah olunarak kütüphane haline ifrağ edilecektir. Vali Lütfi Kırdar belediyenin halen nal deposu olarak kullanılmakta olduğu Taphane medresesi maarife vermeğe âmade bulunduğunu söylemiştir.

Bu kütüphanelerden yalnız talebeler değil, millet mektebi şehadetnamesi olan ve yalnız yeni harfleri iyice bilen bütün halk ta istifade edebilecektir.

ADLİYE

Okmeydanı cinayeti tahkikatı bitti

Okmeydanında İhsanı öldürmekle zan altında bulunan Kör Hasan ve Arap Murat hakkındaki tahkikat tamamen bitmiştir. Bunlardan Kör Hasanın meni muhakemesine karar verilmiş ve Arap Murat ta İhsanı tehevvüren katilden maznun olarak ve Türk Ceza Kanununun 448 inci maddesile Ağırceza mahkemesine sevkedilmiştir. Muhakemeye 7 Martta başlanacaktır.

Karısından zorla para istiyen adam

Beyoğlunda Kalyoncu cıvarında oturan Agavni Artin adında bir kadın dün Adliyeye müracaat ederek kocasından şikâyet etmiştir. Kadının iddiasına göre, kadın kendisi çalışmakta ve kocası her gün:

— Kazandığın paraları bana getir, ben yiyeceğim, demektedir.

Dün de bu mevzu etrafında kopan münakaşa sonunda kocası Avagninin gözüne bir yumruk sallamış ve sandalya ile kadının üzerine saldırmıştır. Müddeiumumilik müşteki kadını muayene için Tabibî Adliye göndermiş ve kocası hakkında takibata girişmiştir.

Bir çocuk denze düştü

Üsküdarda Toptaşı caddesinde Şemsipaşa tütün inhisar binasında çalışan Muradın küçük oğlu Celâl vapur iskelesinde oynamakta iken denize düşmüş etraftan gelenlerin yardımı ile kurtarılmıştır.

POLİS

Kızları fuhşa sürükliyen bir kadın yakalandı

Abanoz sokağında oturan umumhaneci Mehmet kızı Gülsümün 21 yaşını doldurmıyan kızları fuhşa teşvik ettiği ve bunlardan birçoklarını baştan çıkardığı zabıtaca haber alınmış ve evvelki gün evi ansızın basılmıştır. Evde bunu takviye edecek hallere tesadüf edilmiş ve Gülsüm dün Adliyeye getirilerek birinci sorgu hâkiminin karşısına çıkarılmıştır .Sorgu hâkimi kadının tevkifine karar vermiştir.

İki çetinler kavgası

Tophanede Boğazkesende Kör Alinin kahvesinde oturmakta olan Kerem Çetin, Salih Çetin ile kavga etmiş ve Salih Çetin, Kerem Çetini bacağından yaralamıştır.

Otomobil çarptı

İstiklâl caddesinden geçmekte olan topal Yorgi namında bir adam 1789 numaralı şoför Fahrinin idaresindeki otomobilin sadmesine maruz kalmıştır. Yorgi sağ bacağından yaralanmış ve suçlu şoför yakalanmıştır.

Kumar oynıyanlar

Recai, Muhittin, Muammer ve Şerif adında dört arkadaş Lâlelide Süleymanın kahvesinde bir lirasına Pışpırık denilen kâğıt oyununu oynadıkları zabıtaca tespit olunmuş ve bu dört kişi dün üçüncü sulh ceza mahkemesinde üçer lira para cezasına mahkûm olmuşlardır.

Yoksul talebeye yardım

Yardım Birliğinin dünkü toplantısı

Dün Eminönü Halkevinde ilk mektep yoksul çocuklarına yardım birliği aylık toplantısını yapmıştır. Bu toplantıda mekteplerde mevcut olan fakir çocukların çokluğu dolayısile birlik gelirinin bunu karşılıyamaması yüzünden hasıl olan sıkıntıya bir çare aranmış ve bu hususta bir rapor hazırlanmasına karar verilmiştir. Bu rapor önümüzdeki ayda yapılacak olan ilk içtimada incelenecek ve kat'î şeklini aldıktan sonra derhal faaliyete geçilecektir. Bu suretle mekteplerde bulunan fakir çocuklara daha geniş mikyasta yardım edilmiş olacaktır.

Vali Lûtfi Kırdar da yoksul çocuklar işile yakından alâkadar olmaktadır. Yardım birliğini takviye ederek mesaiyi birleştirmek ve bu birliğe birçok zenginlerimizin istirakini temin etmek tasavvurundadır.

Yaşamağa mahkûm!

YAZAN: Mahmud Yesari

— 25 —

«Yine, şimdi itiraf ediyorum. Siz o gece, benden, adresimi istemiştiniz, fakat yalnız kalıp ta konuşmak mümkün olamamıştı. Ben, bir ara odadan çıktım adresimi bir kâğıda yazdım; sonra, tekrar odaya girdim, bu kâğıdı, cebinize koyacaktım. Lâkin, sizin iltifatlarınızdan pirelenen, Behice, Ferdane, beni, göz hapsine almışlardı.

«Size, bu kâğıdı vermek için, çareler arıyordum. Allah, bana acımış, buna, muvaffak olamadım.

«Allah acımış! diyorum; çünkü, el yazımla verdiğim adres de, bir alay zemini, sermayesi olabilirdi. Bu çirkin vaziyetten kurtulmuş bulunuyorum.

«O gece, ben de, olmuştum. Artık hiç bir ehemmiyeti kalmadığı için, bunu da açıkça söyliyebilirim; olgun kafamda, tatlı hülyalar başlamıştı. Meçhul bir saadet içinde idim. Behice ile Ferdane, sizin fazla sarhoş olduğunuzu, oturduğunuz yerde sızacağınızı anlamışlardı. Kollarınıza girdiler ve Behicenin odasına götürdüler.

«Size, son itirafım! Sizi, odaya götürürlerken, ani bir isyan duydum.

«Kendi kendime:

«— Hayır, diyordum. Bu kadınların, bu zavallı adamı, bu kadar benimsemeğe hakları yoktur.

«Sarhoşluğun hem mantıksız, hem de mantıklı tarafları var. Sizi benimsemekte, onlardan çok, kendimde hak buluyordum. Bunu, hem bir san'at, hem de kadınlık gururu olarak kabul edebilirsiniz.

«Sizi, onların elinden almak, kurtarmak, ve oradan kaçırmak, bir şimşek gibi çıkmıştı; o anda, hangi kuvvet, -ihtimal iyiliği, doğruluğu koruyan ilâhî bir kuvvet!-, beni kendime getirmişti.

«Bir rezalet çıkacağı muhakkaktı, onların hesabına değil, ikimiz hesabına, çekindim.

«Siz yattıktan sonra, içki ile ağırlaşan kafam kadar, kalbim de ağırlaşmıştı. Üstüste içtim; Ferdanenin, benim için hazırladığı yatağa yattım, sızmışım.

«Ertesi gün, ihmale tahammülü olmıyan bir işim vardı. Sabahleyin, geç kalkmıştım; bitap bir halde idim. Hemen giyinip evden çıktım.

«Tramvayda, para vermek için çantamı karışıtırırken size vermek için yazdığım adres kâğıdı gözüme ilişti. Unutkanlığıma kızdım. Fakat, sizi göreceğimi ümit ediyordum. Bu teselli, beni, geri dönmekten vazgeçirdi.

«Ancak iki gün sonra, Behicelere uğrayabildim. Yine ümidimi kesmiyordum. Çünkü, orada günlerce kaldığınızı öğrenmiştim.

«Sizi, neye bekliyordum? Bunu, söylemem lâzım.

«Siz, beni; kim ve ne sanıyordunuz? Ne sanabilirdiniz? Acık konuşalım, Beyefendi.

«Açık konuşalım, Beyefendi, diye yazdıktan sonra, kendi kendime güldüm, güldüm, güldüm.

«Neye mi güldüm? Size, bana, Behiceye, Ferdaneye, hepimize, insanların zavallılıklarına, biçareliklerine güldüm.

«Buna, gülmek, demek te doğru mu acaba? Bazan, ağlayamıyoruz, hıçkıra hıçkıra gülüyoruz.

«Ne demek istediğimi anlamadınız. Buna eminim. Size, ben, «Beyefendi, değil; «Sevgilim!» demek istiyordum. Bu, bende, içimden gelen, hattâ önüne güç geçilir bir istek halini almıştı. Neden mi?

«Tekrar, ayni sualime dönüyorum: Beni, kim ve ne sanıyordunuz?.

«Bir gizli randevu evinde tanıştığınız bir kadın, nihayet, kim, ve ne olabilirdi?

«Her şey olabilirdi, sevgilim!.

«Şimdi; sevgilim !derken de, yine acı acı gülüyorum. Fakat, bu, sizin aleyhinize, Beyefendi!.

«Gizli bir randevu evinde tanıştığınız kadın, belki, temiz bir aile kadını da olabilirdi. Çünkü, bu evler, öyle evlerdir ki her cins insan, gelir, konaklar. O evlerin, namussuzluklarından korkanlar, ve namuslarına hürmet edenler de vardır.

«Ben de, bir zamanlar, eli öpülen bir kadındım. Bu bahsi geçelim. Siz, o evin nasıl bir ev olduğunu tanıyor musunuz? Bilmiyorum. Müsaadenizle, iyice tanımanıza da imkân yok. Çünkü, siz, bütün sinsiliğinize rağmen, -bence- ebedî kalmağa mahkûm sırrı, keşfedemezsiniz. Behicelerin evi, diyorum. Evet, o. ev hakikaten Behicenin evi mi, Ferdanenin mi, yoksa Safinazın mı?

«İçinden çıkamıyacağımı aklım kestiği için, «Behiceler» deyip geçiyorum.

«Peki, onlar, bu evde, ne yapıyorlar? Kendilerini mi satıyorlar? Kör satıcının, kör alıcısı vardır, derler, halbuki onlar, açıkgözlerdir, ve açıkgözlerle alışveriş ediyorlar. Bu alım satımın sırrı, nerededir? Bunu, kimse bilmez, bilemez.

(Arkası var)

Son Telgraflar

Filistin konferansı

Araplar Yahudi muhaceretinin derhal durdurulmasını istiyor

Londra, 11 (A.A.) — Filistin Arap heyetinin Reisi Cemal efendi Hüseyni, Saint James sarayında toplanmış olan konferansta beyahatta blunarak Arapların mütalebatını izah ve teşrih etmiştir.

1— Arapların memleketlerinin tam istiklâlini elde etmek haklarının tanınması.

2 — Filistinde millî bir Yahudi yurdu vücude getirmek teşebbüsünden vazgeçilmesi,

3 — Mandanın feshi, bu manda yerine Filistini hükümranlık haklarına sahip bir devlet haline getirecek olan İngiltere - İrak muahedesine mümasil bir muahede ikamesi,

4 — Yahudi muhaceretine ve Yahudilere arazi satılmasına derhal nihayet verilmesi.

Hatip, iddialarını İngilterenin 1915 senesinde ve şu halde Balfour beyannamesinden evvel Filistine istiklâlini bahşedeceği suretindeki vâdine istinat ettirmektedir.

Uzakşark ve Avrupa devletlerinin vaziyeti

Hainan adasının işgali Fransa ve İngiltereyi telâşa düşürdü

Paris, 11 (A.A.) — Salâhiyettar mehafil, Fransa hükûmetinin Hainan adasının işgal edilmesinin sebepleri, mahiyeti ve işgalin devamı müddeti hakkında Japon hükûmetinden izahat talep etmesi için Arsene Henry'e talimat vermiş olduğunu beyan etmektedirler.

Öğrenildiğine göre, İngiltere hükûmeti, Tokyo hükûmeti nezdinde mümasil bir teşebbüste bulunmağa karar vermiştir.

Corbin, bu sabah Hariciye Nezaretinde B. Cadogan ile Hainan meselesi hakkında görüşmüştür. Öğrenildiğine göre Fransa ile İngiltere, Japon işgalinin daimî mahiyette görülmesi takdirinde himaye ve hattâ mukabelei bilmisil tedbirleri derpiş edeceklerdir.

Vaşington, 11 (A.A.) — Salâhiyettar mehafil, Hainan adasının Japonlar tarafından işgalini İngiltere ve Fransanın kuvvet veya zâfını meydana çıkarmağa matûf siyasî bir hareket telâkki etmektedir.

Bu mehafil, Komintern aleyhindeki misakta imzası bulunan Japonya'nın Fransız - İngiliz anlaşmasının en az mukavemetli olan tarafını bulmak üzere zemini yoklamakta olduğunu ilâve eylemektedir.

Buradaki salâhiyettar mehafil, diplomasi tarikile herhangi bir teşebbüs yapılması veya herhangi bir harekette bulunulması ihtimalini derpiş etmemektedir. Çünkü Hainan, Çin arazisindedir.

Fransa ordusunun kuvveti

Paris, 11 (A.A.) — Ayân Meclisi Millî Müdafaa Encümeni, üç gün müzakerelerde bulunduktan sonra, bir tebliğ neşrederek Fransanın ordularının kuvvetine mutlak surette itimadları olduğunu beyan etmiştir.

Müzakereler esnasında alâkadar Nazırlar, kendilerinden istenilen bütün malûmatı vermişlerdir. Ancak, istihsalin tensiki maksadile sarfedilmiş olan gayretleri memnuniyetle kaydetmiştir.

Encümen, muhtelif harp sanayiinin randıman kabiliyetini vakıt geçirmeksizin takviye etmek maksadile ittihaz etmiş olduğu tedbirlerden dolayı hükûmete itimadını beyan etmiştir.

Romanyada bir suikast şebekesi yakalandı

Paris, 11 (A.A.) — Havas ajansı Bükreş'ten istihbar ediyor:

Zabıta, Başvekil Muavini ve Dahiliye ve Millî Müdafaa Nazırı B. Armand Calinesco aleyhine müteveccih bir Komplo meydana çıkarmıştır.

Zabıta geceleyin Demirmuhafızlar teşkilâtına mensup 25 kişiyi tevkif etmiş, birtakım infilâk edici maddeler, el hambaraları vesaire müsadere eylemiştir.

Öğrenildiğine göre, komplocular, yeni kanunu esasinin yıldönümü münasebetile bu ayın 20 sinde bir suikast icra etmek tasavvurunda bulunuyorlardı.

İspanya harbi

Hükûmet nazırları Valansiyaya döndüler

Valensiya, 11 (A.A.) — Müna - kalât Nazırı Bilbao Kospitale, Maliye Nazırı Giner de Los Rios ve Devlet Nazırı Mendez Adpe bu sabah buraya gelmiş ve derhal Negrin ve Delvayo ile müzakerelerde bulunmuştur.

Delvayo, gazetecilere diğer Nazırların da biribiri ardına geleceklerini bildirmiştir.

Ziraat Nazırı Aribe, saat 3 de şehre vâsıl olmuştur. Bütün Nazırlar, Başvekâlet binasında içtimadadır.

★

Tuluz, 11 (A.A.) — İspanya Cümhuriyeti hükûmeti Dahiliye, Adliye, İş Nazırları bu sabah erkenden Valensiyaya hareket etmiştir.

Negrin mukavemet edecek

Valansiya, 11 (A.A.) — Başvekil Negrin aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Katalonya ordusunun çekilmesine ve oradaki muvaffakiyetsizliğe rağmen hükûmet daima millî istiklâlini sonuna kadar müdafaa etmesi lâzımgeldiği, memleketin mukadderatına bizzat kendisinin hâkim olması ve bütün İspanyolların birleşmesi prensipinden mülhem olmaktadır. Bu prensip mücadeleyi zarurî kılıyor. Bu mücadeleye ecnebi tahakkümü altında nihayet verilemez. Devamlı bir sulh kurmak içindir ki, mebusan meclisinin son içtimaında tespit edilen ve millî hâkimiyeti tarsin edebilecek ve bütün İspanyolları barıştıracak hedefler istihsal olununcuya kadar mücadeleye nihayet vermemek hususndaki azmimi burada bir kere daha teyid ediyorum.»

Frankonun tebliği

Salamanka, 11 (A.A.) — Büyük umumî karargâhın resmî bir tebliğinde ezcümle şöyle denilmektedir:

Kıtaatımız [illegible] hareketlerine devam ederek dün Puigcerda'dan Port - Bou'ya kadar Fransız - İspanyol hududunu işgal etmişlerdir. Katalonya'da harp [illegible]

Müstakbel harp

İngiliz ve Amerikan donanmaları

Plymouth, 11 (A.A.) — Sir Samuel Hoera, bir nutuk irat ederek demiştir ki:

Eğer müstakbel ihtilâfların sebep olacak ibtidaî maddeler tedariki meselesi olacak ise bu meseleyi müzakere ve münakaşalarla mümkün olduğu kadar erkenden halletmek muvafık olur.

İngiliz siyasetini tarif eden hatip, İngilterenin sulhü muhafaza için elinden geleni yapmağa azmetmiş olduğunu, fakat ayni zamanda bütün menfaatlerini ve bütün dostlarını himaye etmeğe karar vermiş bulunduğunu söylemiştir.

Sir Samuel Hoare, İngiliz imparatorluğunun müdafaası lüzumuna işaret etmiş ve şöyle demiştir:

Eğer İngiliz imparatorluğu ciddî surette zâfa düçar olacak veyahut birçok parçalara ayrılacak olursa sulha ait beynelmilel en büyük ümit asırlarca ortadan kalkmış olur.

Hatip, İngiliz bahriyesinin sat - vetinin bahrî teslihat sahasındaki terakkiyatı göstermiş olduğunu beyan etmiştir.

Mumaileyh, sözüne şu suretle devam etmiştir:

«Tahtelbahirlerin tecavüzüne gelince, büyük harpte maruz kalmış olduğumuz tehlike kabilinden bir tehlikeye karşı koymak mecburiyetinde kalmıyacağımıza kaniim.

Hatip, Amerikanın donanmasının kuvvetli olmasından dolayı memnuniyet beyan etmiş ve sebep olarak İngiltere donanması ile Amerika donanmasının sulhü muhafaza emelinde olduklarını söylemiştir.

Hariciye vekilimizin verdiği ziyafet

Ankara, 11 (A.A.) — Memleketine avdet etmekte olan İngiltere Büyük Elçisi Sir Percy Lorrine şerefine dün akşam Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu tarafından Ankarapalas'ta büyük bir ziyafet verilmiş ve bu ziyafette Maliye Vekili Fuat Ağralı, Nafıa Vekili Ali Çetinkaya ile İngiltere Büyük Elçiliği ve Hariciye Vekâleti Erkânı hazır bulunmuştur.

Dr. Aras itimatnamesini İngiliz kralına verdi

Londra, 11 (A.A.) — Türkiye Büyük Elçisi Dr. Tevfik Rüştü Aras, Kral tarafından kabul edilerek itimatnamesini tevdi etmiştir.

Menemencioğlu Berlinden döndü

Berlin, 11 (A.A.) — Türkiye Hariciye Vekâleti Umumî Kâtibi B. Menemencioğlu bu sabah Ankaraya dönmek üzere Berlin'den hareket etmiştir.

Et narhı 5 kuruş arttırıldı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

üzere, karaman, dağlıç ve sığırın şimdiki perakende fiatlerine beşer kuruş zam yapılmıştır. Yani halen kasaplarda 40 kuruşa satılmakta olan karaman (40) e, dağlıç (43) ten (48) e, sığır da (35) ten (40) a yükseltilmiştir.

Bundan başka belediye verdiği ikinci bir kararla mezbahada toptan fiatler üzerindeki narhı kaldırmıştır. Toptancılar, perakendeci kasaplara istedikleri fiat üzerinden et satabileceklerdir. Bunun sebebi şudur:

Ziraat Kurumu henüz zayıf vaziyette iken toptan fiatlere narh koymak ihtiyacı hasıl olmuştu. Halbuki şimdi kurum serbest rekabet kaidelerile başlıbaşına mücadele edebilecek kadar gelişmiştir. Binaenaleyh toptan narhın devamı lüzumsuz addedilmiştir.

Dahiliye Vekilinin tamimi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

tefsirleri ve bu tefsirlerden doğabilecek tereddütleri izale emelile gayet açık ve kat'î konuşuyor.

Sayın Vekilin bu tamimini neşretmekle yerinde hareket ve pek isabet edildiğine şüphe yoktur. Zira, bir ay evvel ayni mesele üzerinde matbuatı tenvirlerinin kâfi gelmemiş olduğu görülüyor. Ve binaenaleyh bu tamim ile matbuatın girebildiğinden daha geniş bir mikyas üzerinde bütün memleketete ihtar edilmek isteniyor.

Bir ay evvelki tenvirlerin niçin kifayet etmediğine gelince, sebebi gayet basittir. Memleketimizde ağız gazetesi, maalesef bildiğimiz gündelik gazetelerden daha revaçta ve daha muteberdir.

Böyle olunca, gazete okumıyan veya gazetenin her şeyi yazamadığını sanan kimseler, şu veya bu hâdiseye hayallerinin istedikleri şekilleri verir, ağızdan ağıza havadisler icadına girişir, ve nihayet bu uydurmalar az zamanda her tarafa yayılarak hem kuvvetle şayi olmanın verdiği hakikat kisvesine girer, bir taraftan da teneffüs ettiğimiz havayı tahammülfersa hale getirir.

Halbuki bu memlekette inkılâp on beşinci yılını aşmıştır ve Mustafa Kemalin Anadoluya ayak bastığı tarihte henüz doğmuş olan çocuklar bugün milyonlarla sayılır. Bunlar bizim gibi ne Abdülhamit görmüşler, ne meşrutiyeti tanımışlar, ne de iç ve dış bozgunlara şahit olmuşlardır. Bunlar, Atatürk mektebinde yetişmiş yüzde yüz Kemalist nesillerdir ki, yalnız kurtuluş mücadelesini, zaferi, inkılabı tanımışlar ve mektebi ilmihalsiz, kadını çarşafsız, gazeteyi arap harfsiz ve kafayı fessiz ve püskülsüz ve kafanın içini hurafesiz görmeğe alışmışlardır. Onun içindir ki gözleri geride değil, yalnız ve daima ileridedir. Böyle bir genç ruh ile dolu bir memlekette, irtica, herhangi şeklile, istese de nefes alamaz. Binaenaleyh, şahsan öz inkılâpçılardan biri olan Dahiliye Vekilinin tamimi, bu genç milyonların bugün içlerinde duydukların samimî aksi sadası ve halis ifadesi olmak itibarile de ayrıca kıymetlidir.

Ancak, memleketin inkılâpçı ruhu, kâfi teminat olmakla beraber, hükûmete düşen en mühim bir vazife de yalnız irticaın en kaba şekli olan softalığa değil, her çeşit geri zihniyete karşı ve vatandaşın bütün hürriyetleri ve bilhassa içtimaî hürriyetleri mevzuunda bu tamimin taşıdığı ruh ve zihniyet dairesinde azamî bir hassasiyetle daima uyanık olduğunu her vesile ile göstermek olmalıdır. Memlekette öyle bir hava yaratılmalıdır ki dedikodu o havada yaşayamamalı, «İnkılâbın üzerinde hassasız» demeğe bile lüzum kalmamalıdır.

Dahiliye Vekilimizin tamimi bu vadide mühim bir ileri adımdır.

***

Dahiliye Vekilinin bütün vilâyetlere gönderdiği tamim şudur:

«Son zamanlardaki hükûmet tebeddülü ve meydana çıkan bazı hâdiseler hakkında hükûmetin aldığı tedbirleri yanlış telâkki eden ve bunlardan bizim hiç hatır ve hayalimizden geçmiyen manalar çıkaran kimseler bulunduğunu haber alıyoruz. Her türlü yanlış telâkkilerden ve bunlardan çıkması melhuz rahatsızlıklardan vatandaşları korumak ve memurlarımızın vuzuh içinde tereddüdsüz çalışmalarını temin etmek için aşağıdaki izahatı lüzumlu gördüm:

Bugün mes'uliyet mevkiinde bulunan Cümhuriyet hükûmeti Halk Partisine mensuptur. Onun programını tatbik ve onun meydana getirdiği inkılâpları idame etmek ve daima ileri gidip asla geri dönmemek niyetile vazifeyi üzerine almıştır. Bu sebeple bizden inkılâp hamlelerinde gevşeklik bekliyenler, bilmelidirler ki biz hiçbir ric'i harekete taraftar ve müstait değiliz. Daima ileri gitmek emelimizdir. Milletimizi lâyık olduğu terakkiye eriştirmek için inkılâp prensiplerini sadakatle ve fakat tam bir temizlikle tatbik edeceğiz. Bu hareketimizin şahsî arzu ve ihtiraslara âlet ve vasıta olmasına asla müsaade etmiyeceğiz. Prensipler arasında ahlâkın, faziletin iltizamı ve korunması en mühim mevkii tutuyor. Gençlikteki fazilet aşkını, vatan ve vazife uğrunda feragat ve fedakârlık duygularını her vesile ile teşvik ve takviye etmek ve bunlardaki yüksek zevki ona daha iyi tanıtmak borcumuzdur.

Lâiklik asla ihmal etmiyeceğimiz bir esastır. Memleketin idaresinde ancak hakiki ihtiyaç ve icapların emirlerine bağlıyız. Fakat kimsenin vicdanına müdahaleyi tasavvur bile etmeyiz. İleri hamlelerimizde milletimizin kuvvetlerini düşüncesiz hareketlerle israf ve heder etmeğe asla taraftar değiliz. Salâhiyetlerimizi kullanırken, millî kuvvetlerimizin en küçük bir cüzünü sarfederken bunun mukabilini tam olarak elde etmek hiçbir zaman ihmal etmiyeceğimiz bir esastır. Son zamanlarda bazı hâdiselere karşı hükûmetin aldığı tedbirler ve yaptığı takipler, ancak suçlar karşısında alınan tedbirlerden ve yapılan takiplerden ibarettir. Bunlara bazı kimselerin izafe etmek istedikleri hususiyet bizim hatırımızdan geçmiyor.

Kendilerine tevdi edilmiş olan vazifeleri ifa ederken bütün arkadaşlarımın bu ifadelerimdeki manaları hatırlarından uzak tutmamalarını ehemmiyetle dilerim.»

MESELELER

Şehirleri belediyeler değil, sakinleri yapar!

Yazan: A. N. KARACAN

Umumî zan hilâfına olarak iddia edilebilir ki şehirleri belediyeler değil, sakinleri yapar. Belediye bir şehrin mecrasını yapar, kaldırımını yapar, temizliğine bakar, lâmbasını takar ve daha bunlar gibi şehir denilen coğrafî hacimde toplu yaşıyan medenî insanların en iptidaî, fakat müşterek ihtiyaçlarını temine yarar. Fakat asıl şehirleri, yani şehirlerin taşa ve toprağa mana veren fikrî ve içtimaî çehrelerini, belediyeler değil, o şehirlerde oturanlar yaratırlar.

Taş veya tahta bir cadde, bir âbidenin heybetli manzarası, yemyeşil bir park, geniş bulvarlar, geceleri alabildiğine uzayıp giden aydınlık perspektivler, bir Avrupa şehrinin göze çarpan dış hususiyetleridir. Bu itibarla Sofya bile güzel bir şehirdir. Bükreş daha güzeldir. Peşte ondan da güzeldir. Viyana, Paris, Berlin, Londra bu evvelkilerle kıyas edilemiyecek derece güzeldirler. Hele Okyanusu aşıp Amerikaya geçersek orada Nevyork, Riyo dö Janeyro, Buenos Ayres gibi örnek şehirler görürüz ki hattâ Viyana, Paris, Berlinden dahi daha güzel, bu asırda şehircilik telâkkisinin hangi harikulâde irtifalara varmış olduğunun âbideleri halinde yükselirler.

Fakat şehirlerin bu dış manzaraları altında bir de içleri, bir de ruhları vardır. İşte asıl bu iç hususiyetler, şehirleri birbirlerinden ayırırlar. Meselâ Sofya, içinde köylü oturan bir politika ve talebe şehridir. Bir tarafında Sobranya, diğer tarafında üniversite, Balkandan gelen çobanın ilimle politika karışık garip ruhu daha istasyonda farkedilir. Bükreşin havasına girer girmez Romenin oynak, hercai karakteri her şeyde göze çarpar. Peşteyi Peşte eden, muhakkak ki, Parisi andıran sokak ve cadde yapılışları değil, asîl bir halkla meskûn olduğunun, kahve garsonlarile konuşurken bile hissedilmesindedir. Lozana girince sokaklardan, tramvaylardan, birahanelerden, sinemalardan bir talebe şehrinde olduğunuzu anlarsınız. Her tarafa mektebin muayyen saatte kalkan, muayyen saatte yemek yiyen, muayyen saatte bahçeye çıkan, muayyen saatte uyuyan saat intizamı sinmiştir. Paris, ayni zamanda bir ilim şehri, bir eğlence şehri, bir moda şehridir. Kahirede, İngilterede okumuş Mısırlı ile pamuk tarlasında çalışan Arap fellâhın biri snoblaşmış, ikincisi hâlâ Firavunlar devrinde yaşıyan ruhlarının acaip bir terkip halinde neşrettikleri ağır rayihayı duyarsınız. Meselâ Münih boyuna bira içip boyuna dua eden ve arada kendini musikiye veren katolik Almanın şehridir. Portekizli, Lizboa limanında fırtınalar için - den kopup gelecek ve uzak denizlerden altın değerinde nadir mallar ve zengin yolcular getirecek vapurları bekliyen bir adamdır ve serveti bekliyen ruhu, insanda müşteri bekliyen büyük bir rıhtım lokantası tesiri bırakan yarı karanlık şehrine sinmiştir. Nevyorkta her şeyi en büyük hacminde düşünen Amerikalıyı, Riyoda sıcak bir güneş altında açmış Tropika çiçeğinin herkese sirayet etmiş baygın ruhunu, Buenos Ayreste Avrupa harplerinin ve sefaletlerinin erişemiyeceği kadar uzak bir cennette, doğmak saadetine ermiş insanların en büyük ıztırap bildikleri aşk elemleri içinde «Amor! Amor!» diye sevdiği bir din gibi mukaddes hale koymuş ve bunu ayrıca «tango» diye rakslaştırmış olduklarını görür ve bütün şehirlerin sakinlerinin mizaçlarına göre bir karakteristiklerile karşılaşabilirsiniz.

Bu itibarla, belediyenin yaptığı veya bir türlü yapamadığı İstanbul değil, fakat İstanbul halkının yaptığı bir İstanbul var mıdır?

Bana öyle geliyor ki bir tek İstanbulda o kadar çok İstanbul vardır ki hiç yoktur bile denilebilir. Fatih, Şehzade, Aksaray, Beyazıt bir âlem, Haliç başka bir âlemdir. Beyoğlu bir âlem, bütün o iç ve geri sokakları başka bir âlemdir. Beşiktaş bir âlem, Maçka başka bir âlemdir. Taksim bir âlem, Şişli başka bir âlemdir. Ayaspaşa bir âlem, Tatavla başka bir âlemdir. Üsküdar bir âlem, Kadıköy başka bir âlemdir. Boğaziçinin bir kıyısı bir âlem, öbür kıyısı bir âlem, Samatya bir âlem, Yenikapı başka bir âlem, Gedikpaşa bir âlem, biraz altındaki Kumkapı başka bir âlemdirler.

Şimdi, denebilir ki bütün bu âlemlerin bazıları arasında yaşayış ve düşünüşü itibarile şehir farkları değil, hattâ asırlar farkları göze çarpar. Diğer taraftan, bütün bu âlemlerin arasında bir şehir halkını toplu halde birleştirerek onlara müşterek cemiyet simalarını veren müesseselerin de çoğu yok, olanları da eksik...

Bunun içindir ki doğduğum ve büyüdüğüm bu şehre bakıyorum. bakıyorum, fakat onun neş'eli mi, neş'esiz mi, ciddî mi, havaî mi, musiki sever mi, sevmez mi, gazete okur mu, okumaz mı, gece sokağa çıkar mı, çıkmaz mı, tiyatroya gider mi, gitmez mi, sporu sever mi, sevmez mi, kitap okur mu, okumaz mı, biribirile görüşür mü, görüşmez mi, neyi sever, neyi sevmez, neyi ister, neyi istemez, neyi beğenir, neyi beğenmez, hulâsa, ne mizaç ve ruhta bir şehir olduğunu bir türlü anlıyamıyorum

A. N. KARACAN

Ekrem Köniğin yeri belli değil

Bir vakitler Pariste olduğu sanılan sonradan Londraya geçtiği hakkında bir şüphe uyandıran Ekrem König'in son günlerde Amsterdam şehrinde bulunduğuna dair bazı haberler şayi olmuştur.

Dün intişar eden arkadaşlarımızdan bazıları Ekrem König'in Hollanda zabıtasınca yakalanıp memleketimize getirilmek üzere bulunduğunu yazmışlarsa da dün akşama kadar İstanbul Cümhuriyet Müddeiumumiliği, Vilâyet ve Emniyet Müdürlüğü gibi şehrimizin resmî ve salâhiyettar mehafiline bu hususu teyit ve tevsik edecek hiçbir resmî malûmat gelmemiştir.

Avrupanın her köşesinde ciddî bir itina ile arandığına şüphe olmıyan Ekrem Köniğ işine şehrimizin tanınmış ailelerinden bir ikisinin ismi de karıştırılmakta olduğu görülmektedir.

Ekrem König'in tatbik edilmekte olan malî rejimler dolayısile servetini memleketten memlekete kendi başına taşıyamıyacağını düşünerek refakatine ecnebi veya Türk tâbiiyetinde bir kadın alacağını ve servetini mücevher haline sokarak bu kadına taşıtacağını tasarlayanlar firarî kaçakçının İstanbuldaki bütün münasebetlerini gözönüne getirmişler ve bu kadının herhalde Ekrem König'in burada tanıdıklarından biri olduğuna hükmetmişler ve bazı ailelerin hâlen Avrupada olan kızlarını bu maceraya sokmuşlardır.

Bizim yaptığımız tahkikata göre Ekrem önig'in bugün nerede bulunduğunu kestirebilmek için muhtelif Avrupa memleketleri polisinden gelecek resmî habere intizar etmek lâzımdır.

Sıhhiye vekâletinin yardım programı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

cadele teşkilâtları gibi faaliyetlerin yurddaşların sıhhatlerini ve çalışma kudretlerini yükseltmek, nüfusumuzun artmasındaki rollerini hatırlamak lâzımdır.

Hastaneler, akıl hastalıkları müesseseleri, doğum evleri, dispanserler, sanatoryomlar, veremle mücadele dispanserleri, tıp ve ebe talebe yurdları, ayni zamanda içtimaî yardım teşkilâtlarıdır. Mühim vilâyet merkezlerinde on doğumevi açılmış, elli yatakh tesis edilmiş bulunan Heybeli verem sanatoryomu 250 yatağa çıkarılmıştır. 175 i Sıhhat Vekâletine ait olmak üzere 340 dispanser, 6 verem mücadele dispanseri gibi müesseseler vücude getirilmiştir.

62 vilâyetimizde 146 hastanemiz mevcuttur. Çok çocuklu ailelere yardım için her sene bütçeye konan ve müstahaklara dağıtılan tahsisat geçen sene elli bin, bu sene 75 bin liradır. Balıkesirde, Konyada köy ebe mektepleri, İstanbul, Elâzığ, Manisada hepsi 2250 yataklı akıl ve sinir hastanelerimiz vardır. Bulundukları yerlerde bütün sıhhî ve içtimaî hizmetleri bir araya toplayan sıhhat merkezlerinden çok istifade edilmektedir. Yapılan işler vasıta ve imkânlarımıza göre, mühim olmakla beraber memleketimizin coğrafî ve içtimaî vaziyeti ve ihtiyaçlarımızın çokluğu bakımından bütün bu müesseselerin çoğaltılıp kuvvetlendirilmesi elzem görülmektedir. Bu maksatla Vekâlet on senelik yeni bir iş programı yapmıştır.

3— Yeni iş programında bir taraftan vilâyet hastanelerinin devlet bütçesi içine alınması düşünülmekte ve 41 vilâyette yeniden 500 yataklı birer hastane açılması tesbit edilmiş bulunmaktadır

25 kaza merkezinde yeniden birer sıhhat merkezi kurulacaktır.

Heybeliden başka iki yerde beheri 500 yataklı iki sanatoryom, iki yerde 500 er yataklı verem hastaneleri, iki yerde 250 şer yataklı cerrahî verem sanatoryomu, 300 er yataklı iki prevantoryom ve 30 vilâyette ayrıca birer veremle mücadele dispanseri açılacaktır. Haydarpaşa ve İzmir hastanelerinde veremliler için 300 yataklı pavyonların inşasına başlanmak üzeredir.

Akıl ve sinir hastalıkları müesseselerinin yatak sayısı 4000 e çıkarılacaktır. 16 yerde beheri 30-50 yataklı doğum evleri, müzmin ve şifasız hastalıklar için beş yerde 250 şer yataklı melce, ihtiyar ve düşkünler için yüzer yataklı iki darülâceze, beş yerde yeniden çocuk hastaneleri, İstanbul ve İzmirdekilerden başka bulaşıcı hastalıklar için beheri 50 ilâ 100 yataklı beş hastane, Elâzığda yapılmakta olan 100 yataklı cüzam hastanesinden başka iki yerde 250 şer yataklı cüzamlılar hastanesi yapılacaktır. Köy ebe mekteplerinin sayısı artırılacaktır.

İçtimaî yardım işleri arasında mühim yer tutan ve işçiler arasında yapılacak olan içtimaî sigorta teşkilâtı İktısat Vekâleti tarafından hazırlanmaktadır. Bunun sıhhî ve içtimaî cihetleri iki vekâletin müşterek mesaisile itmam olunacaktır.

İTİZAR — (Ben Vurmadım) adlı romanımızı mündericat çokluğundan artırmaya mecbur olduk. İtizar ederiz.

Hikâye

Çekingen Aşık

Yazan: Muazzez Tahsin BERKAND

Sabahat Cemil'in kendisini sevdiğini, hattâ çok sevdiğini anlamıştı; üç senedenberi, yani on sekiz yaşına bastığı zamandanberi birkaç erkekle flârt ettiği halde ilk defa olarak Cemil gibi ağır başlı ve ciddî bir adama rastlamıştı. Yalnız, Cemil'in bir tek kusuru vardı: Çekingenlik...

Sabahat, elli altmış senedenberi Beyazıtta, arka sokaklardan birinde yerleşmiş, mütevazı ve pek namuslu bir ailenin biricik kızı idi. Annesi kızının uyanık zekâsına, kuvvetli kabiliyetine bakarak onu liseye, oradan da üniversiteye göndermek emelini kalbinde ve başında uzun zaman yaşatmış, müstakbel avukata ait tatlı hulyalara kapılmıştı. Amma Sabahat lise diplomasını aldığı gün annesine:

— Bundan sonra okumıya ve çalışmıya elveda... Artık kendime adamakıllı bir koca arayıp bulmak zamanı geldi.

Diyerek kadıncağızın bu hulyalarını, rüzgâra serpilen un zerreleri gibi dağıtmıştı.

İşte o günden sonra da genç kız bu «adamakıllı koca» yı bulmak için, her şeyden evvel kendi muhitinin dışında oturan arkadaşlarile samimiyetini ilerletmiş ve onların evlerine gidip gelmiye başlamıştı.

Sabahat, hafifmeşrep bir kız değildi; fakat kendini anladığı gündenberi, hayat arkadaşını bizzat seçmiye ve bu maksatla bir kaç erkekle tanışıp konuşmıya kat'iyyen azmetmiş olduğu için görüştüğü erkeklerle serbestçe konuşur ve onlarla ufaktefek gezmeler yapmakta bir mahzur görmezdi. Ancak bu gezmeler daima şehir dahilinde ve kalabalık yerlerde yapılır ve genç kız yanındaki adamın en küçük bir lâübali hareketine bile meydan vermiyecek kadar ciddî davranırdı.

Cemili ilk defa mektep arkadaşlarından Necmiye'nin Kadıköydeki evinde görmüş ve pek beğenmemişti. Fakat sonradan bir kaç defa yine orada ve başka evlerde verilen çay ziyafetlerinde ona rastladığı zaman yavaş yavaş onda bir başkalık, etrafındaki gençlerden ayrı bir hal sezmiye başlamıştı. Bir defa Cemil, sekiz on kere görüştükleri halde ona beraber çıkıp gezmelerini teklif etmemiş, onu tenha bir köşeye çekerek hususî bir mükâleme mevzuu açmamıştı. Yalnız uzaktan kendisine müdekkik nazarlarla bakmakla iktifa ediyor, hattâ pek mecbur kalmadıkça ona hitap etmiyordu bile... Buna rağmen [illegible] r ve aylar geçtikçe S[illegible] il'in kendisile [illegible] r olmıya baş[illegible] dan kendisi [illegible] duyuyor[illegible] tek şey [illegible] enliği... [illegible] le ko[illegible] ların [illegible] et-

Sabahat'e bir tek defa yaklaşmamış, ona en ufak bir yakınlık göstermemişti. Bununla beraber Sabahat kimle konuşsa, kimle dans ede, biraz yüksek sesle gülüp konuşsa, biraz fazla neşelense Cemilin koyu kahverengi gözlerinin kendisine dikildiğini görür ve onlarda bazan derin bir yeis bazan kuvvetli bir öfke, bazan da, evet, bazan da vahşi bir kıskançlık okurdu.

Sabahat, çok defa sokakta bile Cemil'in gözlerinin kendisini bulduğunu hissediyor ve kendisinde garip bir rahatsızlık duyuyordu.

Bir gün, yeni tanıştığı gençlerden birisile Beyoğlunda bir pastanede çay içerlerken ona rastladı. Cemil evvelâ kendisini görmüyormuş gibi başkalarile meşgul oldu. Fakat bir iki dakika sonra koyu kahverengi gözlerini Sabahat'e çevirdi ve artık ondan başkasını görmez oldu; o kadar ki, Sabahat bu bakışların ateşi altında ne yapacağını şaşırarak postaneden çıkmıya mecbur kaldı.

O günden sonra yine Kadıköyde, Necmiyelerin evinde buluştular ve yine Cemil genç kızın yanına yaklaşmadan sadece bakışlarile ona bütün şikâyetlerini söyledi, bütün acısını anlattı. Lâkin, bu vaziyet böyle devam edemezdi; Sabahat kendi üzerinde hiç bir hak ve salâhiyeti olmıyan bu adamın kontrolünden sıyrılmak, serbest kalmak istiyordu. Cemil'in son haftalardaki hareketleri onda büyük bir isyan ve öfke uyandırmıya başlamıştı. Bu hissinden ilk defa olarak Necmiye'ye bahsetti ve delikanlının ona karşı olan acaip ve anlaşılmaz tavırlarından şikâyet etti.

— Bu, böyle devam edemez Necmiye... Görüyorsun ya Cemil Bey benden başka herkesle meşgul oluyor. Böyle iken onda yine yalnız benim harekâtımı gören ve tenkit eden bir hal var.

Necmiye gülümsedi. Gözlerinin önünde geçen bu his macerasını o çoktan görmüş ve anlamıştı, fakat bu hususta ne Sabahate, ne de bir kaç ay evvel çok mahirane bir şekilde kendisine Sabahat hakkında sualler soran Cemile bunu anladığını ihsas etmemişti. Sabahatin kendisine açıkça bundan bahsetmesi ve kendisinden yardım istemesi ev sahiplik ve arkadaşlık gururunu okşadı ve iki genç kız başbaşa vererek mahirane bir plân hazırladılar. Artık Cemil'in daha fazla susmasına ve Sabahate karşı çekingen davranmasına imkân olamazdı; yoksa.. yoksa Sabahati sevmediği anlaşılacak, bu suretle de mesele neticelenmiş olacaktı.

***

Necmiye, düğünü şerefine arkadaşlarına güzel bir gardenparti hazırlamış ve bu partide bir çok eğlenceler tertip etmişti. Bunlardan bir tanesi, sabahatle Cemili biribir-

Fen Bahisleri

İhtiyar küremizin tarihi doğru değil mi?

Bir Fransız âlimi yeni bir nazariye ile arziyat ilminin esasını çürütmeğe çalışıyor

Tuhaf değil mi? âlimler, ilimde yaptıkları araştırmalarla yeni nazariyeler yarattıkları halde, dünyanın umurunda bile olmuyor. Mektep kitapları, yine eski esaslar dahilinde yazılıyorlar. Çocuklara öğretilen bir çok nazariyeler, hükümden ve kıymetten düştüğü halde mektep programları, bir türlü o eski telâkkilerden şaşmıyorlar.

Meselâ Laplas nazariyesi... Güneşin ve seyyarelerin nasıl teşekkül ettiğini izah için kurulmuş olan bu nazariye, âlimler tarafından yüz senedenberi reddedildiği halde, ders kitaplarında, kıymet ve ehemmiyetinden zerre kadar kaybetmiyor.

Arzın merkezindeki ateşe dair olan nazariye de bu kabildendir. Elli sene evvelki iddia şu idi: «Arzın merkezi müzab (erimiş demektir) bir madde ile doludur. Onun üzerinde ince bir kışır vardır. Zaman geçtikçe bu müzab madde soğuyor. Bu soğuyan madde, uzun müddet muhafaza edilen bir elma gibi büzülüyor, bunun neticesinde kışır da, dağ dediğimiz ârızalar husule geliyor.»

Bu iddianın doğuşundanberi yarım asır geçti. İlim ve fen yürüdü. Ortaya çıkan yeni nazariyelere göre, dağların, kışrın buruşukluğundan ileri gelmediği, onların, büyük denizlerin en derin girdaplarında

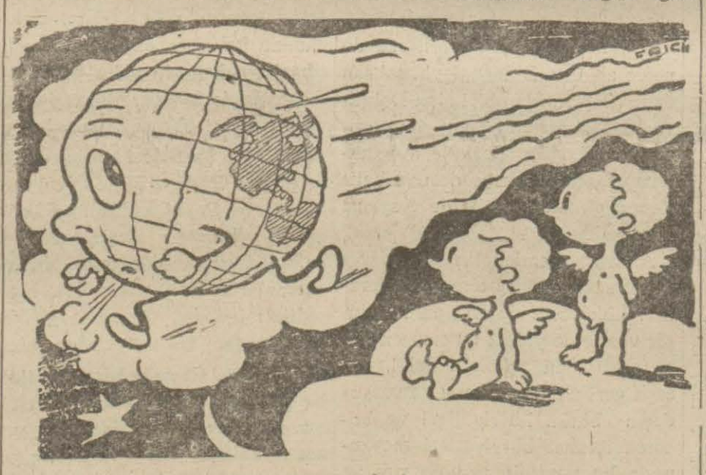

— Onun demir gibi olduğu söyleniyor.
— O halde, bir müddettenberi paslanmasının sebebi varmış.

teşekkül ettikleri anlaşıldı. Öyle iken, ders kitaplarında, nazariye, aşağı yukarı ayni kaldı.

Arzın merkezindeki ateşe dair olan nazariye de, epeyce zaman evveldenberi, âlimlerin hatıralarından silindi. Yerine, hakikatin kendisi olmamakla beraber, hakikate benziyen bir nazariye vücude geldi.

***

Son zamanlara kadar, arziyatçıların, «Merkezî ateş» yerine kabul ettikleri farazıye şu idi: «Arz, 6,000 kilometreye yakın kuturda bir yuvarlaktır. Bunun içinde 3,400 kilometre kutrunda demirden terekküp etmiş bir çekirdek vardır. Bu çekirdeği, demirden ve taştan mürekkep 1,400 kilometre kalınlığında bir zarf kaplıyor. Bunların hepsinin üzerinde de altta bazalt ve üstte granit olmak üzere (arzın kışrı) denilen ikinci bir zarf bulunuyor. Arzın sathından merkezine doğru gidildiği derecede hararetin arttığı bilindiği için İsveçli Arhenyüs'ün dediği veçhile çekirdekte, 100,000 derece hararet hâkimdir.

Bu faraziyenin hararet maddesi de çabucak eskidi ve 100,000 derece 6,000 hararet derecesine indirildi.

Yukarıdaki faraziyeye göre, arz kışrının granit kısmı, biraz hamurumsu olan bazalt bir yatak üstünde bulunuyor. Bundan dolayı dünyanın beş kıt'ası, bu yumuşak yatak üzerinde dalgalanarak yer değiştiriyor.

Şimdi ise, cevvî şualar hakkındaki tetkikatile tanınmış olan Dovilye ismindeki bir Fransız âlimi, Fransız Fen Akademisine takdim ettiği bir iddianamesile arziyat ilmini altüst etmektedir.

Bu Fransız âliminin nazariyesi, pek yeni ve pek merak verici vakıalara istinat ediyor ve eski nazariyeden ziyade hakikate yakın görünüyor.

Burada, Dovilye'nin nazariyesine geçmeden evvel bir kaç ilmî meseleden bahsedelim:

Med ve cezir hâdiselerini kim bilmez? Av. deniz sularını cezbeder ve onları tekrar bırakır. Büyük denizleri, tuzlu sulardan değil, erimiş maddelerden teşekkül etmiş olduğunu ve ayın da, küremize pek yakın bulunduğunu farzediniz. Böyle bir halde, zuhura gelecek cezir ve med hâdisesinin ne kadar dehşetli olacağını ve denizlerden muazzam dağlar gibi kitleler kaldıracağını ve kitlelerin parçalanarak mesafeleri nasıl dolduracağını tahmin ediniz. Bu parçaların soğuyup tasallüp edince ve arzın cazibesile onun etrafında sıralanınca her biri birer küçücük ay olmuş olur.

Heyetşinaslara inanırsak bu söylediğimiz şeyin bir hakikat olacağını kabul etmemize bir mani yoktur; çünkü bunların iddiasına göre bu hâdise, bir kaç milyar sene evvel, güneşte cereyan etmiştir. O zamanlarda, serseri bir yıldız, güneşin çok yakınından geçmiş, onun sathında muazzam bir med ve cezir hâdisesi yapmış, yükselen ve sonra parçalanan kitleler seyyareleri vücude getirmiş.

O halde, arz da, güneşin kışrı gibi ayni unsurlardan mı teşekkül etmiştir? diyeceksiniz. Bunu izah etmek kolaydır. Bakınız nasıl:

Heyetşinaslar, çok zaman evvel, güneşin şimik tahlilini yapmışlar ve onda demir bulmuşlardır. Bunu, arzın içindeki madde ile karşılaştırmıya gelince, müşkülât baş göstermiştir. Dovilye, şimdi, bu meseleye ait ilmî kanaatini bildirmektedir ki bu arziyat bilgisini altüst etmektedir.

Bu Fransız âlimi diyor ki:

— Sık sık bolid (haceri semavî) hâdiselerine tesadüf ediyoruz. Şekilleri, bunların parçalanan bir cismin parçaları olduğunu ve mahrekleri de, bu parçaların, arz gibi, güneşin etrafında devrettiklerini gösteriyor. Bu sebepler, bu parçaların, güneşin halkalarını teşkil eden eski bir katı seyyarenin parçalanmasından ileri geldiğini anlatıyor. O halde, arzın içini tahlil edecek yerde, bu bolidleri tahlil ederşek güçlüğü bertaraf etmiş oluruz.

Fransız âlimi, bu dediğini yapmış ve tahlilinde yüzde 72 nisbetinde demir bulmuş. Bakınız, o, heyetşinaslar cemiyetinde, arz hakkındaki fikrini ne şekilde anlatıyor:

«Küremiz, muazzam bir demir kitlesinden başka bir şey değildir. Demir çekirdek, sulp bir kitle halindedir ve 1200 hararet derecesile kızıl bir ateştir. Bunun kutru 5 bin kilometredir. Bunun üstünde 16 bin kilometrelik taşlı bir kışır vardır. Bu taşlı zarfta, kendisini ısıtan radyom vardır. Merkezî hareket bu kışırda hafifler. Bir milyar senedenberi, arz, artık soğumamaktadır.

«Arz tamamile tasallüp etmeden evvel, onda, bir nevi kabarıntılar husule gelmiş, bunlar patlamış ve yerlerinde büyük denizleri vücude getiren derinlikler vücude gelmiştir.»

Fransız âlimi, kendisine inanmıyanlara da şunları söylemektedir.

«Bunlar, hayal mahsulü değildir. Aya bakınız: O da, arz gibi ayni tekâmülü geçirmiştir ve bundan dolayı onun sathında da ayni derinlikler vardır. Şu farkla ki: Arzdaki derinlikler buharın tekâsüf etmesile husule gelen sularla dolmuştur. Ayın derinliklerinde ise zerre kadar su yoktur.

«Bir portakalın kabuğunun, içinin etrafında döndüğünü tasavvur ediniz. Arzın kışrı, çekirdeğinin üzerinde böyle dönüp durmuştur. Bundan dolayı, Spiçberg, vaktile Üstüva hattının bulunduğu yerde, Cenup kutbu da Şarkî Afrikada bulunuyordu.»

Âlime, arzın kışrının hâlâ dönüp dönmediğini sormuşlar:

— Hayır. Dönseydi, Kutup yıldızının yerini değiştirmesi icap ederdi.

Böyle bir şey vukua gelmiyor.

Demiştir.

Bu yeni nazariyeye göre: Arz, demirden kocaman bir «bolid» dir. Arzın kışrı, ince, sıcaktır ve hafif bir kabuk gibi düz ve üzerinde kıtalar ve denizler vardır.

Hiç şüphesiz, bu yeni nazariyeyi, çok hayalî bulacaksınız. Fakat ne denebilir? En çetin ilmî meseleler, bidayetinde, daima peri masallarına benzememişler midir?

Sinema

Aşk yüzünden ölünebilir!

William Powell ve Jean Harlow'un aşk hikâyeleri bunun bir misalidir

Jean Harlow'un ölümü William Powel'in hayatını yıktı. Zavallı artisti perişan ve harap bir hale soktu. Onların aralarında vücude gelen aşk, muhakkak ki Holivutta şimdiye kadar öbür yıldızların hiç birinin aralarında görülmemiş bir şekilde kuvvetli ve güzel bir şeydi.

İki artist te şöhretin en yüksek zirvesine çıkmış bulunuyorlardı. Holivut'un gözbebeği idiler. Zengindiler, paraları vardı, biribirlerini seviyorlardı. Ne yazık ki ölüm bu güzel aşkın devamına mani oldu.

***

William Powel hayatında başka kadınlar da tanımamış değildi. Fakat Jean Harlow'a duyduğu alâkayı muhakkak ki, hiç bir kadına karşı duymamıştı.

Niçin?

Çünkü bu genç kadın güzeldi. O kadar güzeldi ki, bir zamanlar onun için inithar etmiye kalkışanlar çok olmuştu. Büyük bir aktristi, zeki idi ve ateşli bir kadındı. William Powel onda her türlü riyadan uzak, çok temiz bir sevgi ve sıcak bir şefkat buldu. Onun mahremiyetinde kendini rahat ve mes'ut hissediyordu ve nihayet onu hakikî, çok şiddetli bir aşkla seviyordu.

Jean Harlow 1937 de öldü.

Bu ölüm, William Powel'i yıktı. Artist, derhal hastalandı. Şurada burada sıhhî vaziyetinin ümitsiz bir halde olduğu söyleniyordu. Bu ağır hastalık onun milyonlarca hayranını endişe içinde bıraktı. Hiç bir doktor kat'i bir şey söyliyemiyordu. Artiste iki defa ameliyat yapıldı. Birinci defa bir sene evvel- doktorlar ameliyat yapılacağını söyledikleri zaman bunun tehlikeli bir ameliyat olmadığını ilâve etmişlerdi. Halbuki üç ay sonra tekrar müdahale etmek, yarayı açmak lâzımgeldi. Yaraya cerahati çekmek için dren koydular ve William Powel 15 kilo kaybetti.

Artist artık uzun bir nekahet devresinden sonra iyi olmuş bulunuyor. Şimdi onu tanıyanlar biribirlerine merakla soruyorlar: Acaba sevdiği kadını unutabilecek mi? Ve en mühimmi tekrar hayata avdet edip sinemadaki eski faaliyetine devam edecek mi? Bütün bunların cevabını zaman verecektir. Şimdilik artist insanlardan kaçıyor. Hiç bir yerde görünmüyor. Yalnız Jean Harlow'un annesinin ve kendi annesinin huzuruna tahammül edebiliyor.

William Povel'in sahne hayatını yarın koyacağız.

Artistlerin resimleri

Genç artistlerden GALA PAGE'in güzel bir resmi

Küçük sinema haberleri

★ Sessiz sinema zamanında meşhur bir yıldız olan Amerikalı artist Rod La Roqe bir müddettenberi film çevirmiyordu. Artist pek yakında Fransada tarihî bir filmde Amerikalı bir jeneral rolünde görülecektir.

★Önümüzdeki yaza Fernandel, Maurice Cammage'in sahneye koyacağı bir filmde baş rolü alacaktır. Filmin mühim sahneleri Marocda çevrilecektir.

TAKSİM Sinemasında

Görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan

TÜRKÇE SESLİ ve ŞARKILI

ŞEYHİN OĞLU

Büyük aşk ve ihtiras şark filmi devam ediyor.

Baş rollerde: RUDOLF VALANTİNO VİLMA BANKİ

İlâveten: 7 PARMAKLI CASUS

Büyük casusluk ve aşk filmi. 2 büyük film birden

Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtlı matineler

Şarkılarile musikisi herkesin ağzında dolaşan Film

Benden mes'ut kim var?

Bu hafta SÜMER sinemasının

vâsi salonunu her seansta dolduran bu filmde

Tenor: TİTO SCHIPPA

CATARINA BARATO ve MARIA JACOBİNİ

ile beraber en güzel ve nefis Opera havalarını, Ruhnevaz Napiolitanes şarkılarını teganni ediyor.

Musiki ve şarkı Dalgaları arasında bir Aşk romanı!...

Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtlı matineler

SPOR

Bugünkü maçlar

Bu mühim karşılaşma Beykozla Galatasaray arasında

Bugün kuvvetli hasımları Galatasaray karşısında cenkleşecek olan Beykozlular

Bu hafta da her üç sahada birden lik maçlarına devam edilecektir. Maçları icra ile tahmine çalışalım.

Galatasaray - Beykoz

Refik Osmanın hakemliği ile Taksim sahasında yapılacak olan bu maç, haftanın en mühim ve en enteresan müsabakasıdır.

Galtasaray takımı, bayram münasebetile bize kendisini pek iyi gösterebilmiştir. Forvet hattına yeni iltihak eden solaçık Sarafim, takıma hakikaten çok istifadeli olmakta ve hücumları tam mânasile inkişaf ettirmektedir.

Bu oyuncunun Buduri ile yapacağı kombinezon her halde Beykozun sağ müdafaa hatları için büyük bir müşkülât tevlit edecektir. Santrfor Cemil de sıkı ataklar yaparak Süleymanın yapacağı ara paslarını bir neticeye isal edebilecektir.

Beykoz ise, vasattan yukarı bir takım olduğu gibi eskidenberi de Galatasaraya karşı şanslı ve güzel oyunlarile nazarı dikkati celbetmiştir.

Yalnız bu sene hafbek hatları ve bilhassa kalecileri çok zayıf bir halde bulunmaktadır.

Onun içindir ki müsabakayı daha işlek bir oyun çıkarabilecek olan Galatasarayın kazanması tahmin olunabilir.

Beşiktaş - Hilâl

Şeref stadında yapılacak olan bu müsabakayı, likin başında giden Beşiktaşın kazanması muhakkaktır. Beşiktaştan Rıdvan ve Suldurdan maada cezası biten Şeref te oynıyacaktır.

Fenerbahçe - Topkapı

Sarı - Lâcivertliler bu müsabakaya cesazı biten Naciyi de alarak çıkacaklardır. Umumî ihtimal Nacinin de oynaması muhtemel bulunmaktadır.

Bu maçın da, açık bir sayı farkile Fenerbahçe tarafından kazanılması mümkündür.

Galataspor - Arnavutköy muhtelitine karşı oynıyacak

Bu hafta Taksim stadında gayri federe müsabakalarına devam edilecektir.

Bu münasebetle Pera takımı Galatasaray, Arnavutköy muhtelitine karşı oynıyacaktır.

Rum vatandaşlardan mürekkep Beyoğluspor yine Rum klüplerinden teşkil edilecek bir muhtelite karşı koyması oldukça enteresandır. Bu maçı hakem İzzet Apak idare edecektir.

Bugünkü Maçlar

FENERBAHÇE STADI:

Ortaköy - Eyüp A takımları saat 13. Hakem Şahap.

Fenerbahçe - Topkapı A takımları saat 14.45. Hakem Adnan Akın.

ŞEREF STADI:

Kasımpaşa - Boğaziçi A takımları saat 9.30 Hakem Bahaettin.

Beylerbeyi - Davutpaşa A takımları saat 11.15. Hakem Necdet Gezen.

Karagümrük - Feneryılmaz A takımları saat 13. Hakem Feridun Kılıç.

Beşiktaş - Hilâl A takımları saat 14.45. Hakim Şazi Tezcan.

TAKSİM STADI:

Galatasaray - Beykoz A takımları saat 14.45. Hakem Refik Osman.

Beyoğluspor - Arnavutköy-Galataspor muhteliti saat 11 (hususî).

23 A. S. vize alamadığından gelemedi

Bulgaristanın A. S. 23 takımı İstanbula gelerek Şişli ve Pera takımlarile bu hafta birer müsabaka yapacaktı. Dün gece telgrafla pasaport muamelesini bitiremedik lerini bildiren A. S. 23 ün ancak ayın 14 ünde gelebileceği anlaşıldığından dün ve bugün yapılacak maçlar önümüzdeki hafta icra edilecektir.

Bayram turnoasında kupayı kim alacak ?

Dün bir gazete hakem raporunun henüz neticesi belli olmadan, bayram turnuası kupasının Galatasaraya verildiğini yazmıştır. Henüz ortada verilmiş bir karar olmadığına göre bu haber erken verilmiş bir havadistir. Yalnız Beden terbiyesi İstanbul Direktörlüğüne hakemin verdiği raporda maçın hitamına ancak 45 - 50 saniye kaldığı ve bu 45 - 50 saniyelik zamanda mevki vuruşu yapacak nizamî oyuncu mikdarı sahada bulunmadığından oyunun itmam edilemediği tasrih edilmiştir.

Buna nazaran alâkadar komite maç hakkındaki kararını verdikten sonra ya Şişli - Galatasaray maçını tekrar ettirecek veya Şişliyi hükmen mağlûp sayacaktır.

Ancak bu karardan sonradır ki kupanın hakiki sahibi ortaya çıkacaktır.

Bugün Fenerbahçe karşısında göreceğimiz Topkapılılar

HADİSELER

Tramvay, tünelin satın alınması

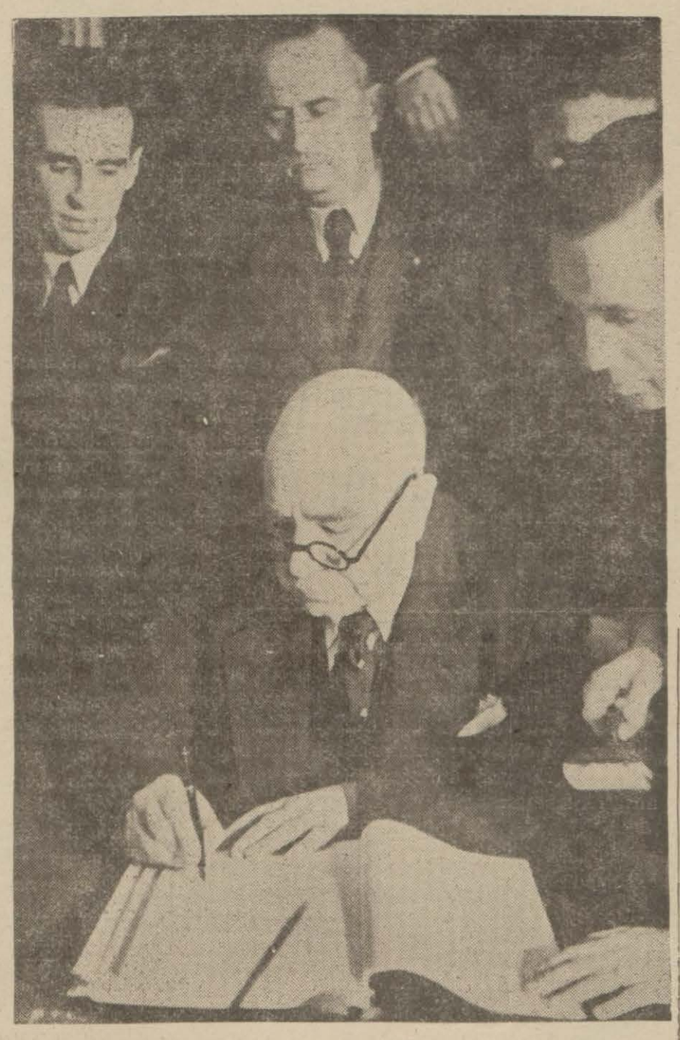

Yukarıda sağda: Imza merasiminde iki taraf murahhasları bir arada, yukarıda başta: Nafıa Vekilimiz itilâfı imzalarken, aşağıda: İtilâfı şirket murahhası SPESYAL imzalarken

İngilteredeki suikastler münasebetile bir suikastçinin İngiliz polisi tarafından tevkifi

Bir masumun beraeti: Bu Amerikalı uzun müddet ağır bir itham altında hapishanede kaldıktan sonra masumiyeti tebeyyün ederek kurtulmuştur. Bir tarafında karısı, öte tarafında hemşiresi ondan büyük bir heyecanla bu beraeti karşılıyorlar..

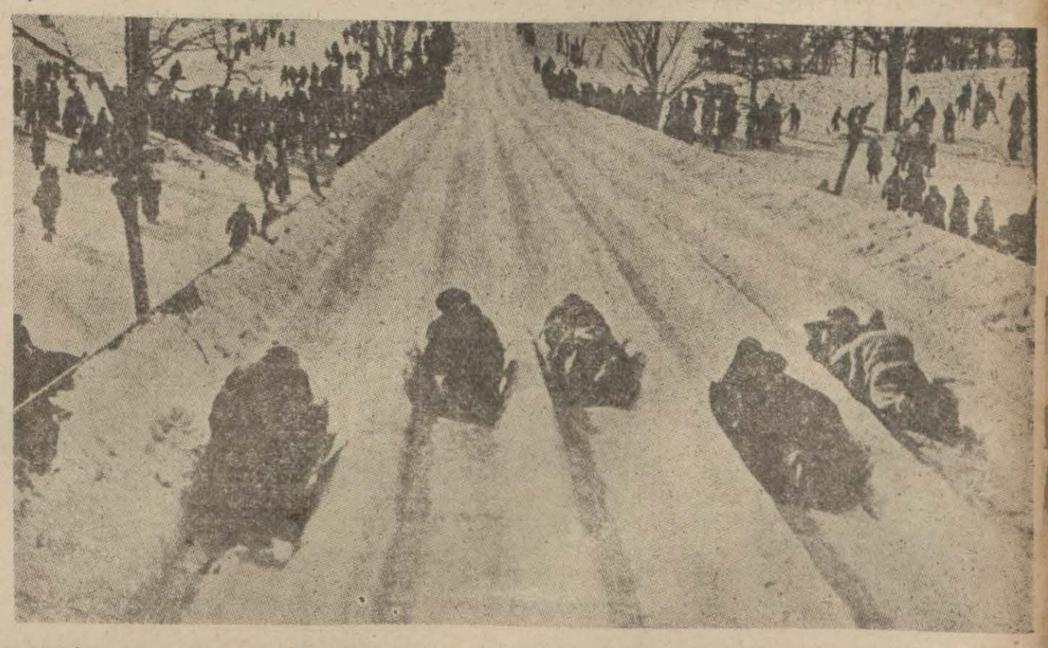

İsviçrede kızak eğlenceleri: Bu eğlencelere yalnız kızaga binenler değil, onların aileleri de hararetle iştirak ederler...

EV KADINI

NOTLAR

Birkak pakette büyük bir servet

Kimde para vardır, kapalı bir kutuda kaç para vardır, küçücük bir taş parçasının kıymeti nedir?

Bunları bilmek kolay değil. Ne kalıplı kıyafetli insanlar vardır ki, ceplerinde metelik yokken ufak tefek, çelimsiz, sallapatiler Karun kadar zengin çıkıyor ve koskoca arsalar, binalar üç beş yüz lira ederken küçücük bir paket, bir taş parçası binlerce, yüz binlerce lira kıymet tutuyor.

Geçende Fransada bir pul kolleksiyonu 300 bin Türk lirasına satıldı. Pul kolleksiyonu ne demek? Nihayet on tane albümden ibaret birkaç paket... Bu kolleksiyonun içinde 12 bin lira kıymetinde bir tek pul 6500 lira kıymetinde üç pul varmış...

Yani yalnız dört pul 20 bin lira.. Bu pullar bizim elimize geçse yırtıp atarız. Zaten her kıymeti takdir etse her insan bir şeyler olurdu...

Hamiyetli tüccarlar

Bazı Fransız mağazalarını doğumu teşvik etmek, Fransada bugünlerde başlıyan nüfus propagandasına yardım etmek için şöyle ilânlar veriyorlar:

«İkiz olarak doğan çocukların bütün levazimatı mağazamız tarafından ücretsiz olarak temin olunacaktır.»

Ne hamiyetli tüccarlar... Fransanın nüfus siyasetine bu ne büyük yardımdır!...

Öyle ya... Onlar doğumların teker teker olmasına razı değiller. Bir yerine hiç olmazsa iki istiyorlar.

Ve tabii onların hamiyetten doğan bu cömertliği karşısında bir çok müstakbel evlât sahipleri tek değil, ikiz evlât sahibi olacaklardır.

MIZAH

— Kontes bu sene kışı Mısırda mı geçireceksiniz?

— Hayır, sıcak bir yere gitmek istiyorum İsveçin şark sahillerinde yerleşmeğe niyetim var.

— Ayol o kokmuş çiçekleri ne yapacaksın?

— Sevgilime verecektim amma üç aydır gelmedi. Elimde kaldı.

Aman çocuklar mitralyöz sesleri geliyor. Anlaşılan Avrupa istasyonlarından biri...

Yüz tuvaleti

Biraz ihtimamla yüzünüze teravet vermeniz mümkündür

Yüzün derisi nazik bir çiçeğe benzer ona çok itina etmemiz lâzımdır. Güzel olmak, teraveti muhafaza etmek, para meselesi değildir. Yüz güzelliği için başlıca lâzım olan şey itina ve dikkattir.

1 - Derinin temizliği

Her akşam yatmadan evvel muhakkak yüzünüzü makyaj çıkarıcı bir losyonla iyice temizlemelisiniz. Bunu sakın kremle yapmıya kalkmayınız. Zararından başka faydası yoktur. Bu temizliği Oléocalcaire ve tatlı badem yağ hulâsası ile yapabilirsiniz. Yüzünüze makyaj çıkarıcı losyonu koyduktan sonra temiz, yumuşak bir yüz bezi ile yüzünüzü iyice silersiniz. Sonra Lanolin hulâsası, besleyici bir kremi yüzünüze iyice sürer, öyle yatarsınız.

Sabah glisrinli bir sabunla yüzü yıkamak lâzımdır. Yüzü son defa çalkarken gülsuyu ile çalkalamalısınız. Deriye tazelik, ferahlık vermek için bundan iyi şey yoktur. Yüzü yıkadıktan sonra tekrar kremler ve bir müddet böyle bırakırsınız. Sonra bu kremi ince tuvalet kâğıdile çıkarırsınız. Kâğıdı yüze şiddetle sürtmeyiniz, kremi yavaş yavaş çıkarınız. Artık pudranızı sürebilirsiniz. Yanağınıza süreceğiniz kırmızılığa gelince, en iyisi bu kırmızılığı krem şeklinde kullanmanızdır. Makyaj yapmamak ekseri kadınlar için büyük bir mahrumiyettir. Bununla beraber fazla hassas ve daima bozulmıya istidatlı cilde malik olan kadınlar az makyaj yaparlarsa daha iyi hareket etmiş olurlar.

Yüzünüze pudrayı sürdükten sonra yumuşak bir fırça ile fazla sürdüğünüz yerlerdeki pudrayı alınız.

Evimizi süslemeği öğrenelim

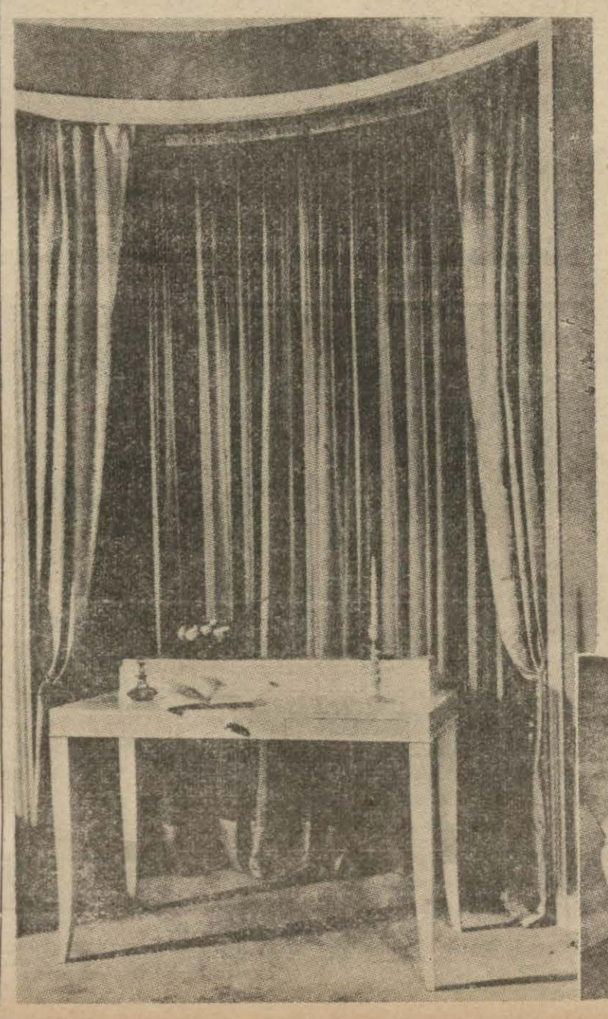

zevkli bir el bir pencere önünü gayet basit, masrfasız bir şekilde sade güzel hale koyabilir. İşte yatak odanızdan bir köşe. Pencerede ki dış perdeler yatağınızın ve koltuklarınızın renginde olmalıdır. İç perdeler dış perdelerin çok daha açık rengi, yahut krem olarak intihap edilebilir. Bu perdeleri tül ve ağır vual'den yapmak mümkündür. Pencerenin önündeki masa yazı yazmak için de elverişli bir tarzda yapılmıştır. Üzerine konan çiçeklik, şamdan gibi bir iki zarif şey, bu sade masayı ne kadar güzelleştiriyor değil mi?

İkinci resimde salonunuzun bir köşesine koyabileceğiniz güzel bir masa örtüsü görüyorsunuz. Masa, uzun ve alçaktır. Bir nevi incir ağacından yapılmış, üzerine vernik vurulmuştur.

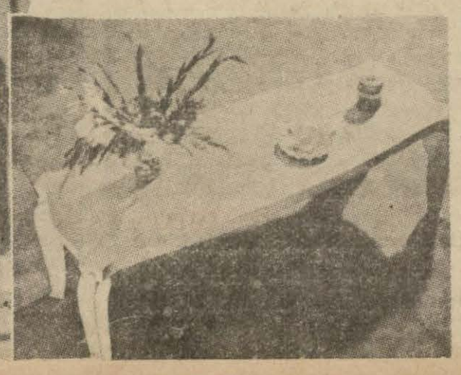

Son moda birkaç tualet sokak elbisesi ve manto

1 — Bu sene şapkalarda geniş tüyler çok modadır. Siyah ve çok açık mavi.

2 — Kastör manto. Mantosu ve beresi Lophophore denen ayrı cins cins bir kürktendir.

3 — Siyah taftadan bretelsiz bir gece elbisesi.

Göğüste ve boyundaki güzel mücevherler ve siyah uzun eldivenler bu elbiseyi büsbütün güzelleştirmektedir.

4 — Siyah kadifeden pembe ve siyah tüylerle süslü şapka ve tabanı gri, üzeri siyah bantlı sandal.

5 — Şık bir gündüz tayyörü. Etek kısa ve geniştir. Ceketin kenarı astraganla çevrilmiştir.

6 — Yünlü ve siyah kadife karıştırılarak yapılmış bir gündüz mantosu. Elindeki lurdan büyük bir manşondur. Başındaki bere siyah tüylerle süslüdür.

6 — Bretelsiz, omuzları açık, siyah tül ve sire karıştırılarak yapılmış gece elbisesi. Belde üç sıra grogrenden kordelâ vardır.

Küçük moda haberleri:

Etekler gittikçe daha kısalıyor. Bu sene sokak elbiselerinde etekler dizden de bir parça yukarıda giyilecekitr. Gece tuvaletlerindeki uzunluk muhafaza ediliyor.

★ Omuzları, göğsü yarıyarıya açık bırakan bretelsiz elbiseleri gittikçe daha fazla rağbet buluyor. Bu elbiseleri bilhassa omuzları güzel olan kadınlar tercih etmelidirler.

★ Şapkaları tüylerle süslemek yine moda olmuştur. Bu sefer tüyler geniş ve büyük oluyor. Fakat çiçeğe ve tüle doğru meyli daha fazladır.

Tavsiyeler :

Yüzünüzde çıkacak kurdeşenlerin şöylece önüne geçebilirsiniz: Yüzünüze tuzlu su ile kompres yaparsınız. Gece, yatmadan evvel yüzünüzü, müsavi miktarda biribirine ilâve edip biraz da esansla kokulandırarak şu mayi ile temizleyiniz. Parafin yağı, zeyitnyağı, bademyağı, sonra yüzünüzü iyice silerek yatınız. Sabahleyin ise biraz gülsuyu ile badem sütünü biribirine karıştırıp yüzünüze sürünüz. Ve pudranın altına daima iyi bir krem kullanınız.

İstirahat

Bütün bunlardan sonra iyi bir neticeye varmak için her gün karanlık, loş bir yerde 20 dakika uzanmayı ihmal etmemek lâzımdır. Kendinizi uzandığınız yere rahatça bırakınız. Sinirler gevşemiş, ruh gayet sakin ve kafanız bütün düşüncelerden uzak olacak. Ve gözlerinizin üzerinde gülsuyu ile kompres yapacaksınız.

SAĞLIK

(Havuç) hem gıda ve hem de şifadır!

(2 - 7) yaşında bulunan çocuklara havuç suyu içirmenin çok faydası vardır. Çocuğun yemeklerine, içeceklerine havucun suyundan biraz karıştırmak lâzımdır.

Çocukluk dişleri için kaynar su ile yıkanarak temizlenmiş (çiy havuç) tan arasıra çocuklara yedirmenin faydası çoktur. Dişler kuvvetlenir, sertleşir, sağlamlaşır, kanı çoğalır, boylanır. Günde bir, iki defa, rendelenmiş havuç yiyen çocuklar, solucan belâsından kurtulurlar.

⁂

Yarım kilo havuç alınız. Kaynar su ile tertemiz yapınız. Rendenin ince tarafile rendeleyiniz. Bunun üzerine yarım bardak iyi su ile bir bardak portakal suyu karıştırınız. Yarım saat kadar böylece bırakınız. Sonra temiz bir tülbentten veya süzgeçten süzünüz. Bu portakallı havuç suyuna biraz da şeker atıp karıştırdıktan sonra içerseniz, mide ve barsaklarınız kuvvetlenir. Karaciğeriniz muntazam iş görerek safra ziyadeleşir. Hazım kolaylaşır. Deriniz, çehreniz kaymak gibi yumuşak ve berrak olur. Ne güzel bir ilâçtır.

⁂

Havucu küçük küçük doğrayınız. Koyunun boyun etlerile pişiriniz. Sade yağda kavrulmuş ekmek içile karıştırınız. Yemesine doyum olmaz bir çorba elde etmiş olursunuz.

⁂

Havuç hem insanların ve hem de birçok hayvanların en mükemmel bir gıdasıdır. Etlidir. Yağlıdır. Nişastalıdır. Azotludur, vitaminlidir, güzel kokuludur. (Fosfat) lıdır. Daha ne istersiniz. İşte bu maddelerinden dolayıdır ki çok besler.

Havucun sarı, beyaz, kırmızı, menekşe renginde cinsleri vardır. Her memlekete göre boyası da değişir. Kırmızı, menekşe renginde olanlar en makbuldür. Bazı koca karılar sarı havucun suyunu sarılığa karşı kullanırlar. Yalan olmasa gerek.

Malûm ya! Havuç, turp gibi toprak içinde büyüyen bir köktür. Vakti gelince topraktan çıkarılmalıdır. Zamanı geçtikten sonra topraktan çıkarılırsa, tahta gibi sert olur. Suyu kaçar. Hazmı zorlaşır.

Bazı hekimler (Havuç tohumunu) müdrir yani sidik söktürmek için kullanırlar.

İngilizlerin pek çoğu havuç tohumunu, çay gibi haşlayıp içerler. Güzel kokusundan, idrar söktürmesinden istifade ederler. Havucun terkibinde, yapılışında ziyade miktar şeker vardır. Bu cihetle (diyabet) denilen şeker hastalığına muvafık değildir.

Lokman HEKİM

Güzel yemek

Buğu kebabı

Bir kilo eti kuşbaşından daha iri parçalara ayırınız. Temizce yıkayıp bir tencereye koyunuz, bu bir kilo ete arpacık soğanı denen küçük soğandan ilâve ediniz. Tuz ve biber de ilâve ediniz. Dört çay fincanı da su koyunuz ve tencerenin kapağını kapayınız. Kapağın etrafına da unla yapılan hamurdan bir çerçeve çeviriniz. Ve hafif bir mangal ateşinde en aşağı dört saat pişiriniz. Kapağı bu müddet zarfında hiç açmamanız lâzımdır.

BORSA VE PİYASA HABERLERİ

GÜNLÜK PİYASA

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Dün Ticaret Borsası koridorlarında her zamankinden ziyade kalabalık vardı. Ertesi gün Pazar olduğu için tüccar, daha fazla muamele yapmaktaydı.

Dün de Anadolu ve Trakyadan şehrimize mühim miktarda buğday gelmiştir. Evvelki gün gelen buğdayın miktarı 345 tondu.

Buğday üzerine ihracat yok gibidir. Arasıra Yunanistandan ufak mikyasta talepler olmaktadır. Yunanlılar daha ziyade arpa almaktadır.

Borsa koridorlarında söylendiğine göre, Yunanistan bizden 10 bin ton kadar arpa alacaktır, esasen bu sene arpalarımıza karşı her taraftan talepler vardı. Arpa alıcılarımız arasında İtalyada büyük bir mevki tutmaktadır.

Alâkadarların söylediğine göre, bu sene buğdaydan çok arpa ihracatı olmuştur. Arpa isthisalâtımız ise 2 milyon ton kadardır, bu miktarın çoğu iç ve dış piyasa taleplerine karşı satılmıştır. Elde stok olarak arpa kalmıyacağına şüphe yoktur.

Çavdar için vaziyet böyle değildir. Çavdar hakkında izahatı bir zahire tacirinden şu suretle öğreniyoruz:

Geçen sene Çekoslovakyadan, Avusturyadan bol miktarda çavdar istenilmişti. Bu yüzden köylü çavdar zer'iyatına büyük bir ehemmiyet verdi. Çünkü nekadar zer'iyat yapılırsa o kadar çok çavdar satacaktık. Köylü böyle zannediyordu. Maamafih geçen seneki taleplere göre böyle zannetmekte bir hata değildi. Halbuki böyle olmadı.

Avusturya ve Çekoslovakya, bizden az çavdar aldılar. Bunlardan Avusturya, Almanyaya iltihak ettiği için, çavdarı Almanyadan almıştır. Şarkî Almanyada çavdar boldu. Diğer taraftan yeni Alman dostu Çekoslovakya da, Almanyadan çavdar almıştır.

Hâsılı bu sene çavdarlarımızı satamadık, elimizde kaldı.

Tiftik ve yapağı piyasasına gelince, bu mallar üzerine hararetli satışlar tekrar başlamıştır. En ziyade İngilterede talep vardır. Sovyet Rusya ticaret mümessilliği de, piyasada tetkikat yapmaktadır. Belki de piyasadan mal alacaktır. Yumurta üzerine Almanyaya Yunanistana satışlar yapılmaktadır.

Tütün satışları

Marmara tütün havzasında satışlar durgun gidiyor. Halbuki Ege mıntakasında tütün vaziyeti pek hararetli bir devreye girmiştir. En büyük alıcılar arasında Amerika, Almanya bulunuyordu.

Marmara tütün havzasında Amerikan kumpanyaları gibi büyük müessese yoktur.

Sanayi Hareketleri

Tarifeler hakkında bir anket

Dünkü yazımızda, gümrük tarifelerinin fabrikatörler arasında uyandırdığı büyük alâkadan bahsetmiştik, bu mevzuun ehemmiyetine göre, bugün de ayni meseleden bahsetmeği faydalı buluyoruz.

Gümrük tarifelerinde tadilât yapılacağından bahsedildiği zaman, fabrikatörler «Tenzilât yapılacak mı?» diye endişeye düşüyorlar. Bu endişeyi haklı bulmak lâzımdır. Çünkü her fabrikatör, satış fiatını, gümrük tarifelerine göre tespit eder.

Kontrplâk fabrikatörlerinden biri de, şu kontrplâktan alınan gümrük resminin indirileceğini duymuştur. Daha doğrusu Sanayi Umum Müdürlüğünün böyle bir tasavvuru olduğunu haber almıştır. Bu fabrikatör diyor ki:

— Şayet kontrplâktan alınan gümrük resmi indirilirse fabrikalarımızı kaparız.

— Niçin?

— Sebebi, bizde kontrplâk sanayii yeni kurulmuştur. Çok yeni bir iştir. Esasen standardizasyon nizamnamesi mucibince, fabrikalarımız müşkül mevkide kalmışlardır. Bir de bunun üzerine gümrük resmi indirilirse, daha çok müşkül vaziyette kalırız.

Bir yünlü mensucat fabrikatörünün fikri de şudur:

— Geçen sene muvakkat bir müddet için, yünlü kumaş tarifelerinde tenzilât yapılmıştı. Bu yüzden piyasa yünlü mallarla dolmuştu. Bereket versin ki, bu tenzilât Temmuzdan Mayısın on beşine kadar devam etmişti. Daha fazla devam etseydi, fabrikalarımız çok zarar görecekti.

İthalâtçılar, piyasayı yünlü mallarla doldurmuşlardı. Bize rekabet ediyorlardı. İktısat Vekâleti de vaziyeti tetkik etti. Bizim bu zararımızı telâfi etmek maksadile iplik ithalâtında bize bir muafiyet verdiler. Fakat fazla yünlü ithalâtından uğradığımız zarar ve ziyan o kadar çoktu ki, bize verilen muafiyet bunu telâfi edemedi.

Görülüyor ki, yünlü ithalâtında yapılan muvakkat mahiyetteki tenzilât, bile, bize büyük bir zarara maloldu. Bu iyi bir tecrübedir. Şimdi daimî bir surette tenzilât olursa, o zaman halimiz ne olur.

Anlaşılıyor ki fabrikatörler gümrük tarifelerinin tenziline pek taraftar değildir. Hangi fabrikatöre bundan bahsederseniz «Fabrikalarımızı kapamağa mecbur olacağız» diyor. Halbuki memlekette hayatı ucuzlatmak için de tarifeleri indirmek lâzımdır.

Hasılı gümrük tarifeleri meselesi ince ve nazik bir meseledir. Çok dikkat ve itina ederek tadilât yapmak icap eder.

PARA BORSASI

ANKARA

11-2-939

		KAPANIŞ
1	STERLİN	5.93
100	DOLAR	126.4975
100	FRANK	3.35
100	LİRET	6.6525
100	İSVİÇRE	28.6675
100	FLORİN	68.0625
100	RAYİŞMARK	50.7375
100	BELGA	21.33
100	DRAHMİ	1.0825
100	LEVA	1.56
100	ÇEKOSLOVAK	4.3275
100	PEZETA	5.93
100	ZLOTİ	23.8725
100	PENGO	24.9675
100	LEY	0.905
100	DİNAR	2.82
100	YEN	34.62
100	İSVEÇ	30.555
100	RUBLE	23.8725

ESHAM ve TAHVİLÂT

Türk borcu	
Türk borcu II	
peşin	19.325
Ergani	19.65

SEBZE FIATLERİ

	Kuruş	S.
Bakla	30	—
Bezelye	30	—
Lâhana	1	—
Pırasa	1	—
Ispanak	2	—
Şalgam	4	—
Havuç	6	—
Kereviz kök	4	—
Kereviz yaprak	3	—
Enginar	6	—
Karnabahar	5	—
Yeşil salata 100 ü	5[illegible]	—
Pancar	2	—

Gençler Avrupaya Sanayi tahsili için gönderilecek

Günden güne büyük bir sanayi diyarı halini alan ve yeni fabrikalarla zenginleşen memleketimizde muhtelif ihtisas sahiplerine olan ihtiyaç gittikçe artmaktadır.

Bu münasebetle müstait gençlerimizin yetiştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Encümenle İktısat Vekâleti dericilik, yünlü mensucat ve diğer muhtelif meslek mekteplerinde tahsil ettirmek üzere yeniden Avrupaya 30 kişi gönderilmesini kararlaştırmıştır.

Bu talebelerin 10 u dericilik, 10 u da yüncülük tahsil edecek - lerdir. İsteklilerin en fazla 25 yaşında olmaları ve askerliklerini yapmış, san'at mektepleri tesviye ve elektrik şubelerinden mezun bulunmaları icap etmektedir.

İmtihanlar Martın 3 üncü günü şehrimizde ve Ankara, Bursa ile İzmirde icra olunacaktır..

Kazanan namzetler sene sonuna kadar Beykoz, Feshane, Hereke ve Kayseri fabrikalarında staj görecekler ve her ay 50 şer lira ücret alacaklardır.

Ancak bu stajdan sonra yapılacak olan yeni bir imtihanda kazananlar da Eylûl 1940 tarihine kadar şehrimizde lisan kurslarına devam ettikten sonra Avrupaya yollanacaklardır.

Piyasa Haberleri

Av derileri

Av derileri üzerine Amerika ve İngiltereden talepler devam ediyor. Fiatlerde bir fark yoktur. Amerikadan en ziyade sansar derisi istenilmektedir. Av derileri tacirlerinin ifadesine göre, bu sene av derileri piyasası gayet iyi bir devre geçirmektedir. Halbuki geçen sene ay derileri piyasası durgun geçmişti.

Zeytinyağı fiatleri

Piyasada zeytinyağı fiatleri biraz yükselmiştir. Halbuki bundan birkaç gün evvel İzmir piyasasında, zeytinyağı fiatlerinin düştüğünden bahsedilmişti.

Zeytinyağı fiatleri, hiçbir sebep olmadan ara sıra yükselmektedir. Acaba bunun sebebi nedir? Ticaret Odası da piyasada zeytinyağı fiatlerinin yükselmesindeki sebepleri tetkik etmektedir.

Tatlı limonlar

Piyasada tatlı limon mikdarı artmıştır. Şimdiye kadar memleketimizde tatlı limon istihlâk edilmiyordu. Son bir iki sene içinde tatlı limon kullanmak âdet olmuştur. Bu yüzden cenup vilâyetlerimizde tatlı limon yetiştirilmektedir. Şimdi piyasada tatlı limonların tanesi 15 kuruştur. Çünkü bu mallar Filistinden buraya gelmektedir. Yakında yerli tatlı limonlar yetiştikten sonra daha ziyade ucuzlıyacaktır.

Ticaret sarayı ve kütüphane

Eminönünde yeni bir Ticaret Sarayı yapıldığı zaman, içinde bir de, Ticaret Odası kütüphanesi tesis edilecektir. Vâkia Ticaret Odasında Ticaret Odası kütüphanesi diye iki oda bulunmaktadır. Fakat bu odalar ihtiyaca kâfi değildir. Her gün kitap okuyanların mikdarı otuz kişiyi tecavüz etmemektedir. Çünkü daha fazla okuyucu gelecek olursa oturacak yer yoktur.

Ticaret Odası yeni kurulacak kütüphane için şimdiden hazırlıklar yapmaktadır.

EV EKONOMİSİ

Yumurta hileleri

Taze yumurta bulmak imkânı yaktur. Modern bir surette tezyin edilen yağcı dükkânlarında «günlük yumurta» ilânlara tesadüf edilmektedir. Fakat bu yumurtaların da ne dereceye kadar taze olduğu şüphelidir. Eğer mahallede tavuk besliyen tanıdığınız bir aile varsa, taze yumurta tedarik edebilirsiniz. Fakat çarşıda bulmak kabil değildir.

Bakkallarda ve yağcı dükkânlarında satılan yumurtaların ekserisi sandıktan çıkarılan yumurtalardır. Yumurta satışı da, süt ve tereyağ satışları gibi hileye pek müsaittir. Bayat yumurtaları taze yumurta gibi satan hilekârlar çoktur. Geçen gün bizim kapıya, böyle bir hilekâr geldi, üzerinde köylü elbisesi vardı. İçi saman dolu bir şeyden yumurtalar çıkarıp, yemin ederek!

— Şimdi köyden geliyorum. Taze yumurtalar diye söylenmeğe başladı.

Biz de taze yumurta bulduk diye yirmi beş tane yumurta aldık, akşam üzeri hizmetçi yumurtaları kırarken, çoğunun çürük olduğunu gördük.

Köylü kıyafetindeki satıcı, bizi mükemmel bir surette aldatmıştı. İhtimal o gün kaç kişiyi aldattı. Köylü elbisesi giyerek köyden yeni gelmiş hissini vermek suretile çürük yumurta satmak ta, klâsik bir hilekârlıktan başka bir şey değildir. Yine bu tarzda köylü kıyafetine girenler, karışık, acı yağları, taze köyden gelmiş yağ diye satanlar da vardır. Bütün bunları biliyorduk. Fakat o gün saf ve dalgın tarafımıza gelerek, çürük yumurtaları kelepir bulduk diye satın aldık.

Bu hilekârlığa biz inandık, siz inanmayın. Sizin de kapınıza taze yumurta sattığını iddia eden bir adam gelirse şüphe edin.

VEKİLHARÇ

Leblebiciler'in evvelki toplantısı

Evvelki gün leblebiciler cemiyeti toplanmış, bu senelik kongre için icap eden ekseriyet temin edilmiş olduğundan ruzname mucibince şu zevat seçilmişlerdir:

Aslî azalıklara: Ali Avdan, Ahmet Özel, Mustafa, Yunus, Ahmet Kalfa ve Mehmet Usta.

Yedek azalıklara da Arif, Hamza, Mustafa, Hasan Ramazan ve Yusuf seçilmişlerdir.

RADYOLİN
ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM
Her yemekten sonra muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Tayyare piyankosunda dün kazanan numaralar

Tayyare piyangosunun dördüncü keşidesi dün yapılmıştır. Dün kazanan numaraları aşağıda yazıyoruz:

50.000 Lira kazanan

29714

15000 50 lira kazanan

14748

12000 Lira kazanan

22136

3000 Lira kazanan

11412

1000 Lira kazanan

6137

Sonları (48) le biten numaralar 2 şer lira amorti alırlar.

500 Lira kazananlar

23765 33639 26878 17560 5593
28639 18487 15447 17253 26068
76355 19770 6552.

200 Lira kazananlar

19645 38405 13394 16197 14873
1230 20064 6589 34107 22006
22405 19557 13278 8507 32874
11126 7060

100 Lira kazananlar

8700 12559 37319 29064 34820
10432 19914 10642 19914 10682
29060 17335 29379 35767 29694
15192 25220 22721 30115 27171
36208 12232 35849 39813 6166
51864 10647 30171 38292 22724
11379 25580 5706 18612 36860
13999 35316 24800.

Lira kazananlar

37407 36061 19855 27907 15139
23631 11588 14576 8636 33839
63112 28955 29441 4459 32228
28599 12974 34048 37604
3383 10776 31837 6177 14114
6533 304 40105 38961 8932
6907 26522 5510 37421 3023
37483 28376 28034 18399 30277
948 30465 191[illegible] 16288 14798
14645 17812 19342 12059 37549
24818 15261 4664 26446 32100
29517 14402 27546 3518 21358
15716 9399 8830 5793 15196
38 35958 24500 36286 10422
2324 5854 18371 2732 8639
16475 8698 28263 35241 16524
35861 13574 16762 38013 1576
1572 29217 2006 87 3611
7080 25371 12997 802 7526
26546 6850 34817 31619 37504
18483 38051 36287 22988 20451
14317 8893 8706 18122 13958
8357 16233 13832 29273 21157
33296

30 lira kazananla

14646 21862 9297 38023 21293
19987 35892 8540 27769 22332
29887 18324 29740 21971 29946
17143 36533 39089 13428 18482
16749 26022 17919 8437 34124
16633 33705 12329 17665 34553
36447 33507 10967 13311 20870
20578 38535 5019 3910 28146
22995 28344 7577 13710 6406
39481 7051 27879 14808 29631
36677 8940 27993 26630 31729
33147 17481 17913 21255 7778
12036 22674 9077 3296 27822
37422 17815 14565 16194 26702
16176 16793 7767 36581 17519
35616 28813 1405 23210 17674
11019 18067 36226 33303 36865
1424 22606 34563 9879 15218
38904 39719 10145 4018 24929
31594 24264 18449 3317 24642
8548 30429 6467 35402 15704
28862 4824 38442 16507 7598
7548 15716 7136 5526 15410
23252 26604 25171 29811 25555
34423 18807 9330 9211 21477

Hikâye

Çekingen aşık

(Baş tarafı 4 üncü sayfada)

lerine yaklaştıracak, daha doğrusu çekingen âşıkı dile getirecek bir vesile icat ediyordu.

Gelinle güvey kendi masalarına evvelâ Cemil'i davet ettiler, sonra da Necmiye tesadüfen yanlarından geçen Sabahati çağırdı ve onlar karşı karşıya dondurma yerlerken oyun başladı.

Gelin hanımın önüne, içinde muhtelif renklerde küçücük zarflar bulunan bir sepet getirdiler ve Necmiye şakrak sesile oyunu anlattı:

— Sepet içindeki zarfları gelişigüzel alıp erkeklerin hepsine dağıtacağım. Erkekler bu zarfları açıp içindeki kâğıdı okuyacaklar ve dilerlerse bunu ceplerine koyup oyuna iştirak etmiyecekler, dilerlerse bu kâğıdı, istedikleri kadına verecekler ve bütün gece onunla dans edecekler. Fakat, bu oyunda eğlenceden başka bir maksat olmadığı için kimse kâğıttaki yazılara gücenmiyeceği gibi istiyen oyuna da iştirak etmiyerek kendi dilediği kadınla dansedebilecek.

Davetliler, bu oyunu alkışlarla kabul ettiler ve Necmiye beyaz tülünü arkaya atarak zarfları birer birer dağıtmıya başladı.

Kendisine verilen zarfı açıp ta içindeki yazıyı okuyunca Cemil kıpkırmızı kesilmişti. Bir saniye büyük bir tereddüt ve iztırapla etrafına baktıktan sonra Sabahat'le Necmiye'nin kendisine bakan gözleri karşısında muvazenesini kaybederek kâğıdı cebine koydu, fakat birdenbire gelen bir azimle yerinden kalktı, Sabahat'in önünde eğildi:

— Beraber dansedelim mi efendim?

— Peki...

İlk defa olarak biribirlerine sarılıp dönmiye başladılar. Sabahat, kalbinin sert sert çarptığını duyuyor, Cemil'in bu hareketine ne mana vereceğini bilemiyordu. Niçin kâğıdı cebine koymuş, fakat yine niçin herkesin içinde onu seçmişti?

Gramofondan yükselen ağır bir tango havasile döne döne ağaçların kuytulaştığı bir köşeye gelmişlerdi. Burada artık biribirlerini bile göremiyorlar, yalnız biribirlerinin kolları arasında olduklarını bütün varlıklarile duyuyorlardı.

Müzik birdenbire sustu. Karanlıkta parlıyan gözleri biribirinin içine daldı ve çekingen âşık bu karanlıktan istifade ederek cebinden çıkardığı küçük zarfı Sabahate verdi.

Gece sabaha kadar eğlence devam ettiği için Sabahat bu kâğıdı okuyacak bir vakit bulamamıştı ve esasen bunun için pek acele de etmiyordu. Artık mesuttu; Cemilin kendisini sevdiğine inanmıştı. Böyle iken sabaha karşı odasına girdiği zaman küçük mavi zarfı büyük bir halecanla açtı ve «Seni seviyorum» cümlesini okuduğu zaman gözlerinden iki damla yaş damlıyarak yanaklarından aşağı ağır ağır süzüldü.

Mazarlık demirlerini soyarken

Ayvansarayda Değirmenarkası sokağında bulunan mezarlıktan demir parmaklıkları sökerek çalan Şevket Çelik namında biri çaldığı demirlerle kaçarken yakalanarak Adliyeye teslim edilmiştir.

TAKVİM

1357 HİCRİ	1354 RUMİ
Zilhicce	2 nci kânun
22	30
2 inci AY	KASIM 97

SENE: 1939

Vasatî	ŞUBAT	Ezanî
Güneş 6 59		Güneş 1 22
Öğle 12 28		Öğle 6 50
İkindi 15 19		İkindi 9 40
Akşam 17 38		Akşam 12 00
Yatsı 19 09		Yatsı 1 32
İmsak 5 21	12 Pazar	İmsak 11 42

Sır Kral

Yazan: Gaston LÖRU — Çeviren: Rasim Özgen

— 28 —

Kız, söz söylerken, Rejin, Östaş Grim, o kadar geriye çekilmişlerdi ki, nihayet müddeiumuminin arkasında gizlenir gibi bir vaziyet almışlardı. Sinamari ise, Matmazel Desjardi'nin ayaklarına doğru fazla eğilmesi üzerine, biraz gerilemiye lüzum gördü. O geriledikçe, kız, dizleri üstünde sürüklenerek ilerliyordu.

Gabriyel, bu sürüklenmesinde öyle bir vaziyete geldi ki, gözleri, o zamana kadar görmediği pençereye ilişti. Oradan, sabahın ilk aydınlığı içinde meydan ve meydandaki idam makinesi grünüyordu.

Kız, birdenbire ayağa fırladı ve pençereye koşarak:

— Giyotin!

Diye bağırdı. Sonra, saçlarını yolmıya, acı acı feryada başladı; çünkü o anda, hapishane kapısından bir sürü adamın çıktığını ve meydanı doldurduğunu görmüştü.

Matmazel Desjardi, iztirabı içinde, pençereden atılmak istedi; fakat o anda, karşısında, G. K. yı buldu ve gözleri onun gözlerile karşılaşınca:

— Rober!

Diyerek bir adım geriledi.

— Evet, ben Rober'im ve sana ümit etmeni Rober emrediyor.

G. K. bu sözleri o kadar tatlı söyledi ki, oradakilerin hepsini müteessir etti. Sinamari, birdenbire, sesini yükselterek:

— Matmazel! Desjardi, şimdi ölmüştür. Ümide imkân yok!

Deyince, kız, bir iztırap buhranı içinde, gencin kolları arasına atıldı ve bayılmak üzere iken G. K.:

— Müddeiumumî yalan söyledi, matmazel.. babanız sağdır.

Dedi. Onun bakışını takip ederek, biraz evvel, kızın geldiği gizli kapıya çevrilen gözler, orada duran bir adamla karşılaştı. Bu, bizzat Desjardi idi.

Evvelki fasıllardan birinde, Desjardi'yi, hapisane kapısında, kapıcının:

— Siz kimsiniz? Sizi tanımıyorum.

Diye sorduğu sual karşısında bırakmıştık.

Desjardi, bu sualle karşılaşınca, bir an, daha çok şaşırdı; fakat maruz bulunduğu tehlike, birdenbire, gözlerinin önüne gelince, son bir gayretle kendini, topladı; fakat yine kekelercesine:

— Ben, yeni cellât yamağı Denis'im.

Demeğe muvaffak oldu ve kor - kudan aldığı hızla yürüdü, meydana daldı. Başını arkasına çevirmediği için, kapıcının, şüpheli bir hareketle arkasından nasıl baktığını görmedi. O, hapisanenin kalem odasında redingotunu giyerken, Kazayağı, hapisaneden çıkınca, harabeye nasıl gideceğini ve kapıyı ne suretle calıp parola olarak ne söyliyeceğini fısıldadığı için kolaylıkla harabedeki ziyafet odasına gitmişti..

***

Şimdi, Akbaba, Kazayağı ve küçücük gözlü gardiyanın ne halde bulunduklarına gelelim.

Bu üç arkadaş, Desjardi'yi kalem odasından çıkarıp selâmetledikten sonra, kapıyı kapadılar; fakat silâhları ellerinde, pencereden, Desjardi'nin hareketini takip ettiler. Onlar, Desjardi'nin kapıda bir müşkülâta uğradığını görünce, derhal atılacaklar ve muhafızların üzerine ateş ederek bir kargaşalık uyandıracaklar ve bu fırsattan istifade ederek hep beraber kaçacaklardı.

Onlar, Desjardi'nin kolaylıkla çıkıp gittiğini görünce ferahladılar. Sonra, üçü birden, kalem odasından çıkarak hapisanenin kapısına ilerlediler.

Zabit, bu defa şüphelenmişti. Öyle ya.. Hapisaneye, cellâtla beraber iki yamak girmişti. Şimdi ise, gardiyandan başka iki yamak çıkıyordu. Derhal önlerine dikildi ve yüzlerini tetkike girişti.

Küçük gözlü gardiyan, işi kısa kesmek için, ileri atıldı:

— Mülâzim efendi.. Şüphesiz, beni tanıyorsunuz. Efendiler, biri cellât yamağı Mösyö Prosper'dir. Cellât Hendrik, onu, arkadaşına yetişmiye ve giyotinde hazırlık yapılması için ona yardım etmeye gönderdi. Mahkûmu, arkadan getiriyor. Müstantik, kâtibi olan bu efendiyi, müddeiumumiye gelmekte olduklarını haber vermeye memur etti.

Diyince, bu çelimsiz gardiyanın sadakatinden emin olduğu için, tereddüde lüzum görmiyerek Desjardi'nin üstüne kapadığı kapıyı açtı ve mülâzim geçmelerine müsaade etmesini söyledi.

Üç arkadaş, kapı açılınca, gayet tabiî hareket ediyorlarmış gibi yürüdüler ve meydanın yan tarafındaki sokağa saparak ortadan kayboldular; fakat kapıcı, tam kapıyı kapadığı zaman, içeriden duvarların dövülüğünü ve boğuk feryatlar geldiğini işiterek hayrette kaldılar.

(Arkası var)

Bulmaca

Dünkü bulmacamızın halli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
K	A	N	A	T	■	M	A	R	A	Ş
E	M	İ	N	E	■	İ	R	A	D	E
S	E	D	A	■	R	■	I	Ş	I	K
E	L	Â	■	Ş	A	N	■	E	N	E
R	E	■	K	E	F	İ	L	■	E	R
■	■	T	O	R	A	M	A	N	■	■
K	İ	■	L	İ	D	E	R	■	A	Ç
A	D	A	■	K	A	T	■	E	C	E
B	A	C	A	■	N	■	Ö	M	E	R
A	M	E	L	E	■	A	S	İ	L	E
K	E	M	A	N	■	P	E	N	E	Z

Bugünkü bulmacamız

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					■					
					■					
				■		■				
			■				■			
		■						■		
■	■								■	■
		■						■		
			■				■			
				■		■				
					■					
					■					

SOLDAN SAĞA:

1 — Bir maden - Şeytan değil.
2 — İz - Bir kadın ismi.
3 — Gök - Hizmet.
4 — Sonuna bir (k) getirilirse ilik olur - Sanmaktan emir - Hece.
5 — Sual - Şumullü - Hece.
6 — Eski saraylı isimlerinden.
7 — Kuzu sesi - Vekil - Kabahatini bağışlamak.
8 — Sual - Sonuna bir (i) getirilirse fânî olur - Tatlı değil.
9 — İnce ve renkli bir iş - Yapmak.
10 — (Tersi) bir Rum kadın ismi - Bir nakil vasıtası.
11 — Tatlı bir madde - Haliçte bir sahil.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 — Kat'i - Mehmedin Anadoludaki bir tabiri.
2 — İşçi - Bir kadın ismi.
3 — Bir erkeğin ismi - Bir süt veren hayvan.
4 — Aramaktan emir - Gece - Ayağa değil.
5 — Yemekten emir - Para bozan - Erkek.
6 — Ahmaklık.
7 — Su - Bir bahar ayı - Su.
8 — Sonuna (N) gelirse Fransa Bavekili - Fece - Sonuna (N) gelirse Acemistan.
9 — Yırtık - İşler.
10 — Bir Rum kadın ismi - Tereddüt ifade eden sual.
11 — Pirzolaya ekilen ot - Bir nehir (Anadoluda).

İKDAM

Abone Şartları

	DAHİLİ	HARİCİ
Senelik	1200 Kr.	2300 Kr.
6 aylık	600 Kr.	1650 Kr.
3 aylık	300 Kr.	800 Kr.

	TEK SÜTUN SANTİMİ
Birinci Sahife	400 kuruş
İkinci Sahife	250 kuruş
İç sahifeler	50 kuruş
7 - 8 inci Sahifeler	30 kuruş

Bütün bir sahife veya yarım sahife ilân için İdare ile görüşülür.

DİKKAT

Gazetemize ilân vermek istiyenler gerek doğrudan doğruya gazetemiz idarehanesine veya İlânat şirketlerine müracaat edebilirler.

Baylar !
Dünyanın en sağlam Sıhhî lastikleri olan
FOR-TEX
Prezervatiflerini daima tercih ediniz.

Dr. Hafız Cemal
Muayenehane saatleri: Pazar hariç her gün 2.5 - 6, Salı, Cumartesi 12 - 2.5 fıkaraya.

Sahip ve Müdürü: Ali Naci KARACAN
Umumî Neşriyatı İdare Eden Yazı İşleri Müdürü: M. Rasim ÖZGEN
Basıldığı Yer: Son Telgraf Basımevi

Sinemalar ve Tiyatrolar

SÜMER	★ Benden Mes'ut Kim Var?
İPEK	★ Bir Kavuk Devrildi.
SARAY	★ Sekizinci.
MELEK	★ Büyük Vals.
ŞIK	★ Aşkın Gözyaşları.
ALKAZAR	★ Ben Caniyim.
MİLLİ	★ Şeyhin Aşkı.
ALEMDAR	★ Şeyhin Aşkı.
ASRİ	★ Bay Tekin.
TAKSİM	★ Şeyhin Oğlu.
AYSU	★ Şeyh Ahmet
AKIN	★ Dişi Tarzan.
SAKARYA	★ Aşk Bahçeleri.
TAN	★ Nevyork Damlarında.
AZAK	★ Aşka Tapan Kadın.

Tiyatrolar :

ŞEHIR TİYATROSU

Dramı kısmı

12/2/939 Pazar gündüz saat 15 - 30da
12/2/939 Pazar günü akşamı saat 20 - 30 da.
BİR MİSAFİR GELDİ

KOMEDİ KISMI

12/2/939 Pazar gündüz saat 15 - 30 da
YANLIŞLIKLAR KOMEDYASI
4 perde
12/2/939 Pazar günü akşamı saat 20 - 30 da

Halk Opereti
Bugün gündüz 16 da akşam 9 da
,ESKİ HAMAM ESKİ TAS)
operet 3 perde

E. Sadi Tek
Şehzadebaşı (TURAN) tiyatrosunda Gündüz saat 15 te. Gece 20.30 da
KARMAKARIŞIK

KONFERANSLAR

Fatih Halkevinden:

1 — Evimizde 15 Şubat 939 Çarşamba günü saat 20.30 da İstanbul atletizm monitörü ve evimiz spor şubesi komite üyesi Naili Moran tarafından (Seyahatlerim) adlı bir konferans verilecektir.

2 — Bu konferansa herkes gelebilir.

Yeşilayın senelik çayı

Yeşilay ve Yeşilay Gençler Birliği Umumî Kâtipliğinden:

Senelik çayımız 18 Şubat 939 Cumartesi günü saat 15 den 20 ye kadar Tepebaşı Garden salonunda verilecektir. Üyelerimiz ve ülkümüzü sevenlerin kendileri ve aileleri için davetiyelerini Cağaloğlu Çocuk Esirgeme Kurumu binasında ikinci kattaki odamızdan her gün saat 14 ile 17 arası almalarını rica ederiz.

İNHİSARLAR UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Cinsi	Mikdarı	Muhammen Be. Lira	Teminat akçe Lira	Eksiltmenin Şekli	Eksiltmenin Saati
Cibali F. için tahta	532 M 3	22001	1650	K. zarf	15
Paşabahçe F. için tahta	300 M 3	13200	990	K. zarf	15,30

I — İdaremizde mevcut şartname ve eb'at listeleri mucibince Cibali fabrikası için Cibaliye teslim şartile 532 metre ve Paşabahçe fabrikamız için 300 metre mikâbı tahta ayrı ayrı kapalı zarflarla eksiltme suretile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedellerile teminat akçeleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 15/2/939 tarihine rastlıyan Çarşamba günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Cibaliye ait şartname ve listeler 110 kuruş mukabilinde ve Paşabahçeye ait olanı parasız olarak her gün Levazım ve Mübayaat Şubesinden alınabilir.

V — Münakasaya iştirak etmek isteyenlerin kanuni vesaiki, teminat akçesi makbuz veya banka mektubunu ve ayrıca kapalı fiat tekliflerini ihtiva etmesi lâzımgelen kapalı zarfların münakasa gününde eksiltme saatlerinden birer saat evveline kadar yukarda adı geçen komisyon reisine makbuz mukabilinde vermeleri ilân olunur. (717)

HANGİ RENK SİZİ MESU'T EDER ?

10 KADINDA 9 U FENA RENKTE BİR PUDRA KULLANIR

Fena renkte bir pudra, yüzünüze korkunç bir makiyaj manzarasını verir ve sizi olduğunuzdan daha fazla yaşlı gösterir. Teninize uygun renkte bir pudra intihap etmenin yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafında bir renk ve diğer tarafında başka renk pudra tecrübe etmektir. Bu tecrübeyi hemen bugün, size parasız olarak verilecek yeni ve cazip renklerdeki Tokalon pudrasile yapınız. Bu yeni «Cild renkleri» (Kromoskop) tabir edilen en son ve modern bir makine vasıtasile karıştırılmıştır. Sihrâmiz bir göz, tam ve kusursuz bir incelikle renkleri intihap eder.

Tene gayet uygun bu yeni pudra sayesinde artık makiyajlı bir yüz görünmiyecektir. Tokalon pudrası, imtiyazlı bir usul dairesinde «Krema köpüğü» ile karıştırılmıştır. Bu sayede pudranın saa[illegible]lerce sabit kalmasını temin e[illegible] gibi pudranın cildin yağlı tabi[illegible]razatını massetmesine ve bu su[illegible]le cildin kurumasına ve sertle[illegible]mesine ve binnetice buruşukluk[illegible]ların zuhuruna da mâni ol[illegible] Her vakit krema köpüğile karı[illegible]tırılmış meşhur Tokalon pudras[illegible] kullanınız ve birkaç gün zarfı[illegible]teninizde yapacağı cazip tekem[illegible]mülü görünüz, daima kutuların[illegible] zerindeki Tokalon ismine dikk[illegible]ediniz. Teninize uygun renk ini[illegible]habında tereddüt ettiğinizde bi[illegible]fen İstanbulda 622 No. posta ku[illegible]su adresine (Tokalon pudrası [illegible]rumuzile vâki olacak talebte s[illegible] memnuniyetle, muhtelif renkle[illegible]de nümunelik altı ufak paket po[illegible]ra göndereceğiz.

PARASIZ
Bu sihramiz yeni «Pudra renkleri» tecrübe edilebilir.

İstanbul Belediyesinden

Keşif bedeli 5591 lira 27 kuruş olan Pangaltı Pazar mahallini katranlı şose olarak yapılması kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. Eksiltme 28/2/939 Salı günü saat 15 te Daimî Encümende yapılacaktır. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesikadan başka Fen İşleri Müdürlüğünden ve Ticaret Odasından alacakları vesikalarla 419 lira 35 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını yukarıda yazılı günde saat 14 de kadar Daimî Encümene vermelidirler. Bu saatten sonra verilecek zarflar kabul olunmaz.

★

1 — 12 Şubat 1939 tarihinden itibaren perakende et satışları için tespit edilmiş olan âzami fiatlar aşağıda gösterilmiştir.

Karaman	45 Kuruş
Dağlıç	48 »
Sığır	38 »

2 — Toptan et satışları için mevzu âzamî fiatler görülen lüzum üzerine kaldırılmıştır.

3 — Keyfiyet alâkadarlarca bilinmek üzere ilân olunur.

KARA KIŞ!..

Şubat ve Mart: Memleketimizde ekseriyetle sert ve soğuk rüzgârlar ile geçer. Rüzgâr ve soğuk cildin en müthiş düşmanıdır.

KREM PERTEV

Kullanarak cildinizi bu düşmana karşı mücehhez bulundurunuz. KREM PERTEV: Cilde kadife yumuşaklığı vererek ayni zamanda cildi besler.

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden:

Edebiyat Fakültesinde tecrübei ruhiyat ve arap ve fars dili ve edebiyatı doçentlikleri açıktır.

Talimatnamesi mucibince 14 Nisan 1939 ayı içinde imtihanları başlıyacaktır. İsteklilerin Mart sonuna kadar rektörlüğe baş vurmaları. (818)

Nafıa Vekâleti İstanbul Elektrik İşleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Silâhtar Ağada tesis edilecek yeni kazan dairesinin betonarme temellerinin inşası kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 36287 lira, muvakkat teminat 2722 liradır.

3 — Eksiltme 13 Şubat 939 Pazartesi günü saat 10 da Metrohanında altıncı katta toplanacak Artırma Eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

4 — Bu işe ait şartnameler ve plânlar İdarenin veznesinden 182 kuruş mukabilinde alınabilir.

5 — İsteklilerin eksiltmeye girebilmeleri için şartnamede yazılı vesikaları teklif mektupları ile birlikte vermeleri lâzımdır. Bu işe girmek üzere Nafıa Vekâletinden alınacak ehliyet vesikası için eksiltme tarihinden en az sekiz gün evvel Vekâlete müracaat edilmiş olmalıdır.

6 — Teklif mektuplarının 2490 numaralı kanun ahkâmına uygun olarak eksiltmeden bir saat evvel komisyon reisliğine verilmiş olması lâzımdır. «518»

İSMET İNÖNÜ
ALBÜMÜ
HAYATI - ESERLERİ

Millî Şefimizin 72 Büyük Resimleri ile ve Değerli Muharrirlerimizin Cümhurreisimiz Hakkındaki Yazılarile Çıktı.

YAZISI OLANLAR:

HÜSEYİN CAHİT, PEYAMI SAFA, M. TURHAN TAN, ABİDİN DAVER

25 BÜYÜK SAYFA 30 Kuruş

İ L Â N
Türkiye Şeker Fabrikaları
ANONİM ŞİRKETİNDEN:

1 Mart 1939 tarihinden itibaren Şirketimiz namına memlekette ithal edilecek makine, alât ve edevat, inşaat ve işletme malzemesiyle sair bilcümle eşyanın gümrük muamelesi ve tertip edilecek fabrika ve mahallere kadar sevki münakasaya konmuştur. Teklifler kapalı zarfta olarak 25 Şubat Cumartesi günü saat 11 de isteklilerin önünde tetkik edilmek üzere İstanbulda Bahçekapı Taşhanda 42 numarada kabul edilir.

İstiyenlere şartnamesi parasız olarak yukarıdaki adresten verilir.

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı

Amasya Belediye Reisliğinden:

1 — Amasya Belediyesi elektrik santralına ilâveten konulacak 60 - 70 - 80 beygirlik buhar lokomobili ve elli kilovat amperlik alternatör ve tek levhalı tevzi tablosu ve bunların teferruatı ile montajları kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — Keşif bedeli on dört bin liradır.

3 — Bu işe ait fennî şartname, keşifname, eksiltme şartnamesi, mukavelename ve plânlar arzu edenlere Amasya Belediyesinden parasız olarak gönderilir.

4 — Eksiltme 6 Mart 939 tarihine müsadif Pazartesi günü saat on beşte Amasya Belediyesinde yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminat Bin Elli liradır.

6 — Eksiltmeye girmek isteyenlerin yaptıkları bu kabil işlere ait olarak vesika göstermeleri ve 2490 numaralı kanun hükümlerine tamamile riayet etmeleri ve teklif mektuplarının bu kanunun tarifatına uygun olarak hazırlamaları ve dördüncü maddede yazılı saatten bir saat evvele kadar makbuz mukabilinde Belediye Reisliğine vermeleri ve posta ile gönderilecek mektupların dahi ayni zamanda gelmiş ve dış tarafının mühür mumu ile kapatılmış olması lâzımdır. 459)